

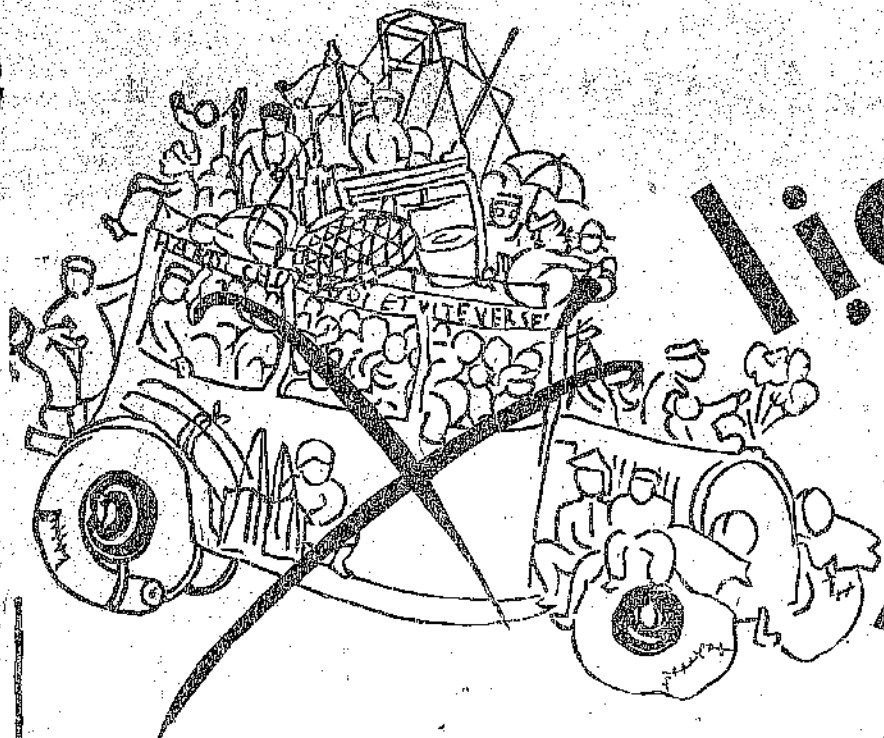
PHONG HOA

RA NGÀY THỨ SÁU

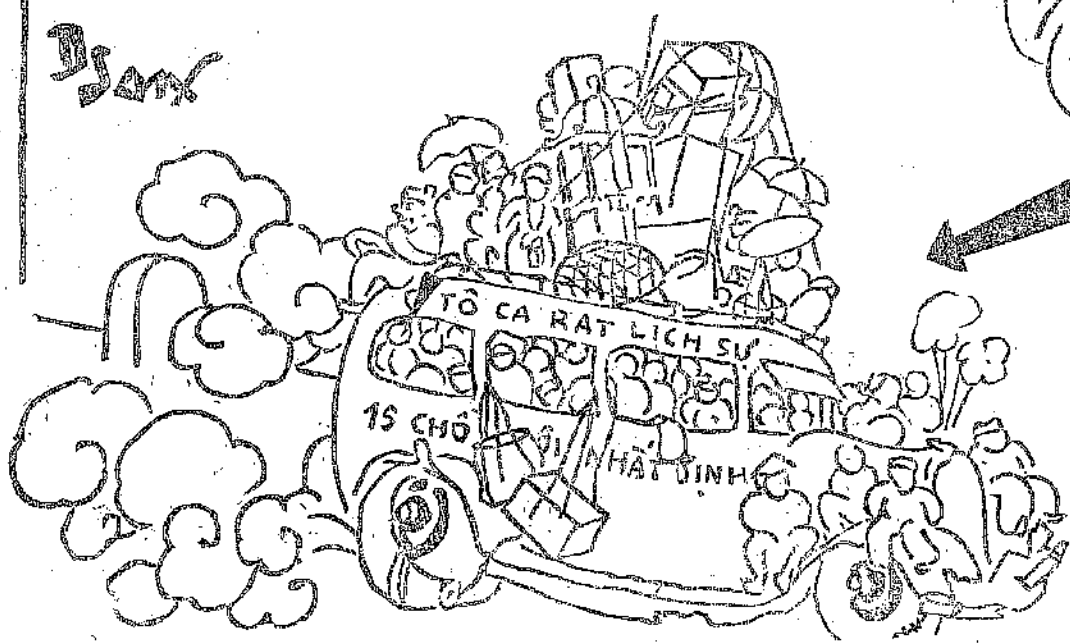
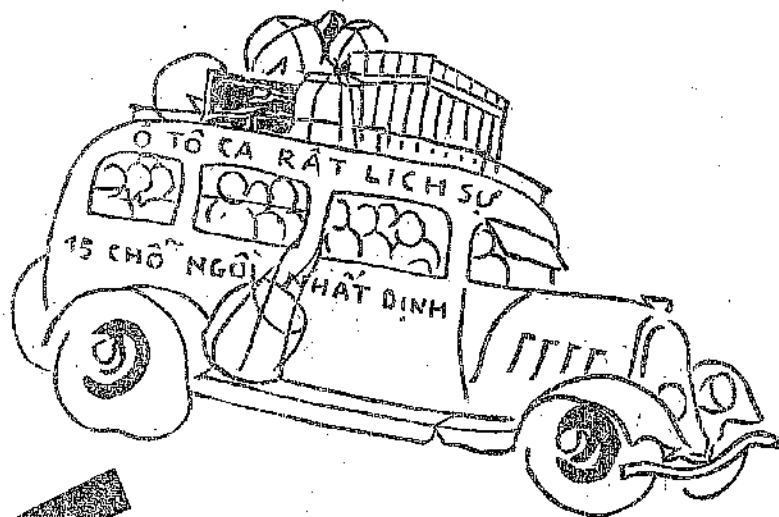
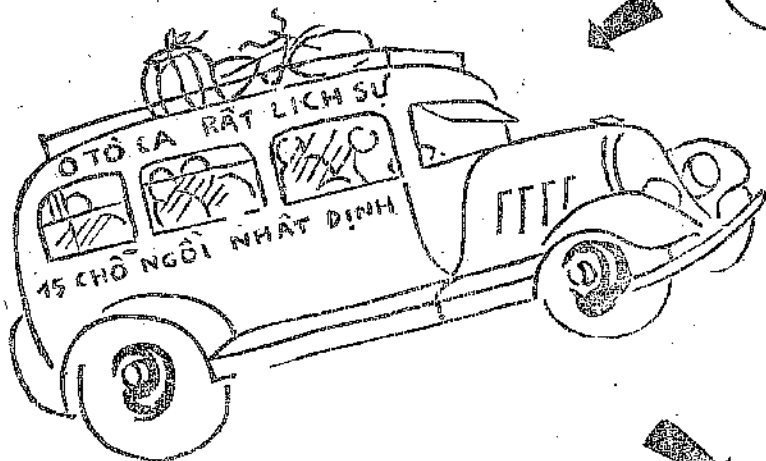
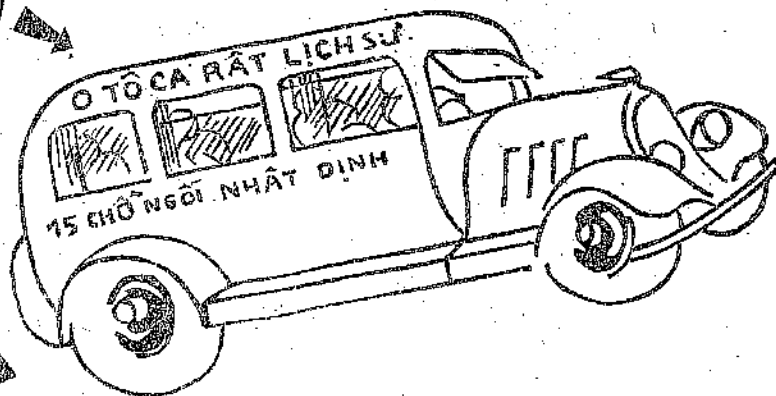
DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN XUÂN MẠI

DIRECTEUR NGUYỄN TUƠNG TÂM

ADMINISTRATEUR
PHẠM HUU NINH

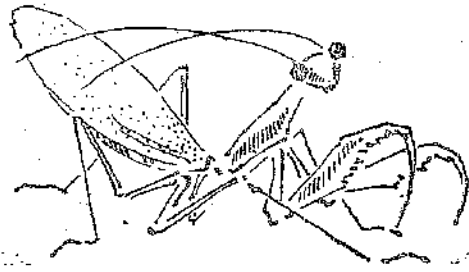
Lịch sử ô tô cá. hay là

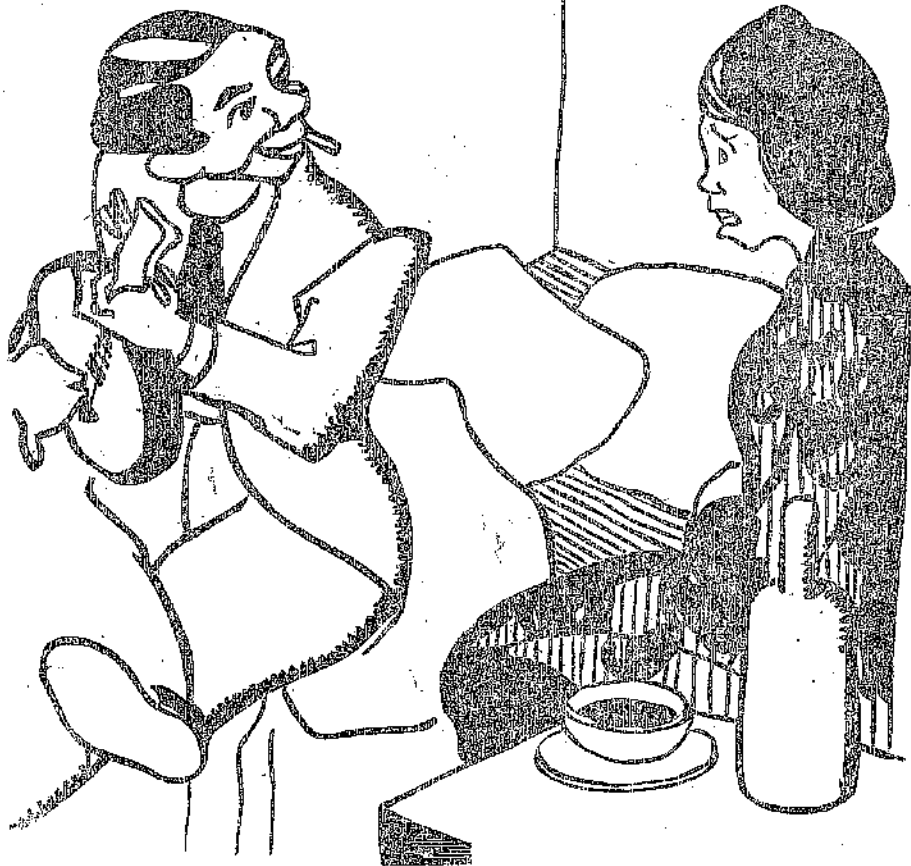
...SỰ TIẾN BỘ
NHANH CHÓNG
TRÔNG THẤY
CỦA NGƯỜI AN NAM.

« Ngày nay », một sự mới trong làng báo quốc ngữ.

Thi vi...

...TỬ

— Thưa cô, khúc đàn của tôi chắc là sâu lắm thì phải vì tôi trông mặt có âm đạm lắm.
— Thưa ông, tôi đang đau bụng đấy.

Ông Hoàng-hữu-Huy khóc...

Ông Hoàng-hữu-Huy thế mà là một nhà thi-sĩ: thật là một sự lạ. Hôm 25 tháng 7 ta, (4.9.34) đi điều tra ở mấy vùng lụt lội, ông ta lên tiếng thiết tha rằng:

— « Những ngày mưa tháng 7 này, dân gian vẫn gọi là giọt lụy nhỏ xa của Ngưu-lang, Chức-nữ... »

« Ngưu-lang, Chức-nữ năm nay gặp nhau chan chứa cảm tình. Than ôi! cái cảm tình « huyền hoặc » ấy đã làm khốc hại cho đám dân đen. »

Đã đành rằng « ngày mưa » là giọt lụy nhỏ xa của Ngưu-lang, Chức-nữ, nhưng còn những « đêm mưa » thì ông Huy cho nó là giọt gì? « Phải chăng » là giọt nước mắt của ông Hoàng-hữu-Huy. Rơi nước mắt, đó là một chứng cứ chắc chắn rằng ông Huy đã trở nên một nhà thi-sĩ. Nhưng tôi chỉ lo cái nước mắt « huyền hoặc » ấy đã làm khốc hại cho đám độc giả báo Đông-Pháp.

« Vào mồng ba, ra mồng bảy, đầy mồng tám », vậy mà đến hôm 25 tháng bảy, ông còn cho là mưa ngâu, ông Huy hóa nên giàu tương tượng quá: một cái chứng cứ thứ hai rằng ông Huy đã hóa nên một nhà thi-sĩ, một vu vật ở đất hà-thành.

Ông Nguyễn-công-Tiểu còn đợi đến bao giờ mới mời ông Huy lên Thủy-tiên-trang.

Ông tham-tri Nguyễn-Trác

Báo Sao-Mai đăng tin rằng ông Nguyễn-Trác, cựu nghị trưởng viện dân biểu Trung-kỳ, phó nghị trưởng « Đường thư » viện ấy, được bổ làm tham tri bộ Quốc gia giáo-dục của chính phủ Nam triều. Từ chức ông nghị sang chân ông tham, thôi thì lúc nào ông Trác cũng vì nước, vì dân, chứ vì ông đâu!

Không hiểu cho như vậy, một bọn quan lại Trung-kỳ viết thơ dâng báo cải chính rằng ông Trác mới có đệ đơn xin, chứ chưa được bổ tham tri. Bọn này tị-nạnh, phản nản rằng ông Trác xưa kia làm tri huyện hồ ra làm dân biểu 7 năm, nếu bây giờ bỏ ngay làm tham tri thì quá đáng. Là vì, nếu ông Trác cứ ở trong quan trường, thì năm nay mới được lên chức án sát thôi.

Nhưng họ quên mất rằng hơn một năm trước đây, ông Trác đã làm dân-vụ-khanh hay thượng-thư dân-biểu, quyền lại trên hàng tham-tri. Dân sao, họ tị nạnh cũng là phải: đương làm dân biểu lại sang làm quan, cho bọn họ lấm người, thêm đũa, thêm bát.

Ông giáo Trần Chủ

ALO, ailo!

— Ai đấy?

— Tôi hỏi ông chủ nhiệm Phong-hóa.

— Thưa ông, chính tôi. Ông là ai!

— (Ngáp ngừng) ... Trần... trần... Chủ... chủ, giáo-sư trường Bảo-hộ.

— Thưa ông muốn hỏi gì?

— Tôi muốn nói truyện với ông Tử Ly.

— Mời ông lại tòa soạn.

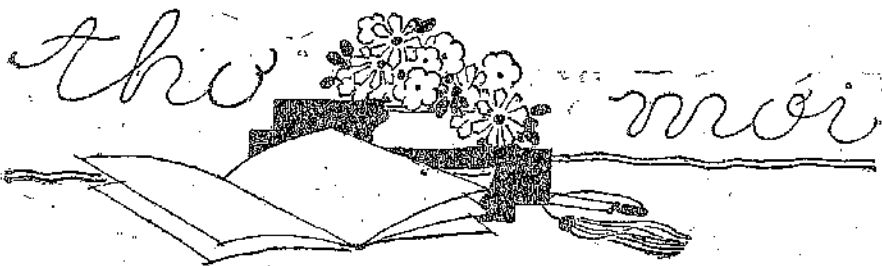
— Ông Tử Ly và ông Lăng-nhân nói đến Héraclite. Nhưng các ông ấy đã đọc Héraclite chưa?

— Ông chịu khó hỏi các ông ấy... mời ông lại tòa soạn...

— Thế thì các ông ấy dốt lắm.

Cái ông Trần trần Chủ chủ đến đây là tắc tị.

Chắc ông ta không ngờ rằng ông đã thốt ra một câu rất hợp với chân lý. Ai cũng dốt hết. Ta có thể bảo Painlevé hay Einstein là dốt, mà họ cũng tự nhận là dốt. Người ta chỉ biết

TIẾNG HÁT DU

Kính tặng thân mẫu

Sao lòng ta cứ không thôi ngao-ngán? Trong giọng hát âm thầm chan chứa nỗi gêu thương.

Mà ta thấy lòng thêm vắng lúc đêm trường, Tiếng hát ai sao khêu gọi lúc đêm trường, Mà trong tâm hồn rạo-rạt nỗi nhớ thương? Cho ta nhớ lại những ngày vui đã hết, Nhớ mẹ hiền nay phương trời cách biệt,

Tiếng hát du con bông từ đâu đưa lại, Nhớ những đêm xưa yên lặng, êm êm Ta du lòng bằng tiếng mẹ du em

Khiến cho lòng ta báng khuâng nghĩ tới, Nhưng em nhỏ nay còn ai du nữa? Tiếng mẹ hiền du em nhỏ những năm xưa, Chỉ có bóng trắng thâu dài bên khung cửa,

Cũng âm thầm, lẻ tẻ như bóng giờ. Trên vầng trăng, nhớ mẹ ta nhủ lòng, Tiếng ai đang nào nùng trong đêm vắng, Nhưng biết phương trời mẹ có ngắm trăng không? Như ấp ủ trăm nghìn đau buồn, cay đắng Vũ-đình-Liên

NHÀ XUẤT BẢN ĐỜI MỚI

15 Septembre 1934 bắt đầu bán

ĐẸP

CỦA NG. CÁT TƯỜNG VÀ CÁC BẠN:
TÔ-NGỌC-VÂN, LÊ-PHỒ,
TRẦN-QUANG-TRẦN, TỘC-NGUYỄN

**Nói về mọi vẻ đẹp
Nhiều tranh ảnh đẹp
Giấy tốt thượng hạng**

Có ảnh có Nguyễn-thị-Hậu (người mặc bộ áo mới đầu tiên)
Tranh bìa do ô. T. N. Văn vẽ. Cách xếp chữ và chọn màu do ô. Đỗ-Văn

NGƯỜI MỚI
MUỐN BIẾT MỌI VẸ ĐẸP CỦA CUỘC ĐỜI MỚI
NÊN XEM CUỐN « ĐẸP » NÀY VÀ NHỮNG CUỐN ĐẸP SAU

Mỗi cuốn : 0\$35

Tiền cước: (cuốn 0\$20, mỗi cuốn thêm 0\$06
các bạn mua P.H. đại hạn được trừ 10%.

NGƯỜI CÓ BỆNH BẠCH-ĐỐI HẠ

Nên dùng thuốc **BÁ-ĐÁ SƠN-QUÂN-TÂN** là thuốc phát-miễn trị bệnh *lũ-cung* và *Bạch-đối hạ*. Người có bệnh ốm-áp trong mình lâu năm chảy thàng, dau trắng trắng da dưới, huyết trắng ra dầm-dề có dây có nhợ, lấm mủ lấm máu, mười người dùng rồi đều được lành bệnh không sai một.

Cách trị bệnh khác hơn thuốc khác, trị cho trong từ-cung hết đau thì hết ra huyết trắng, chỉ uống một lần mà bệnh hết tuyệt, chẳng phải như các phương thuốc khác thấy bạch-đối ra nhiều uống chớ cầm lại, nghỉ thuốc ít ngày thì bệnh trở lại, uống thuốc hết tiền mà bệnh không khỏi.

Quý cô, quý bà ai là người có bệnh, xin dùng thử một lần mới thấy rõ, thuốc này đã trị chẳng biết bao nhiêu bệnh đau từ-cung và bạch-đối hạ, lâu năm chảy thàng, làm cho tã đường sinh-dục, dùng thuốc này bệnh hết dứt, sự sẽ có thái-nghen.

Vì vậy chẳng biết bao nhiêu bức thơ khen tặng Đán-bà có thái-đán-bà mới sinh-đẻ bị đau từ-cung và bạch-đối ra nhiều uống cũng hiệu nghiệm.

Mỗi hộp 1\$00, uống làm ngày.

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC PHÒNG (Thudaumôt) — Chủ-nhà Y-học-sĩ Võ-văn-Vân bào-chế

Có bán tại: HANOI: Nguyễn-văn-Đức Aux. Galeries Indochinoises, YÊN-BÁI: Maison Phúc-Thọ, THÁI-BÌNH: Maison Phúc-Lai, THANH-HOÀ: Gi-Lông, được-phòng

NHỎ ĐẾN LỚN

ngoa; hình của sự vật, ta ở trong vũ trụ như ở trong quảng đêm tối tăm như linh hồn ông Trần Chủ vậy. Nhưng ông Chủ thốt ra câu ấy, lại có ý ám chỉ ông là người không dốt. Mà loài người lại dốt nát. Vậy ra ông ta không phải là người...

Ông Trần Trần Chủ chủ nói vậy có ý khoe ông ta đã đọc qua Héraclite. Có lẽ... những sách dạy khoa lễ phép, thì chắc là ông chưa đọc. Mà sách dạy lễ phép lại chắc chắn là cần hơn nhất là khoa lễ phép dạy cách dùng máy nói phải lời.

Lương tâm nhà nghề

Ông Lãng-nhân lần này viết văn đã thấy dẫu, nghe được, chứ không đến nỗi như lần trước. Ông cố tên, may ra rồi cũng có ngày khá.

Nhưng còn quan niệm về lương tâm nhà nghề, ông nên để tâm đến. Ấn nói thô tục, giả làm người khác, viết báo khác để ca tụng mình, là trái với lương tâm nhà nghề, ông đừng quên những điều ấy.

Còn ông bảo P. H. đăng tên ông «P. T. Đ. tức Lãng-nhân, tức Mộng-ngư» là trái với lương tâm nhà nghề, thì ông làm tôi cười đến vỡ bụng mất. Làm sao mà trái nhỉ? Chẳng làm sao cả. Từ xưa đến nay, dễ thường chỉ có ông cho vậy là trái với lương tâm nhà nghề... mà chữ nghề liền với chữ nghề một văn.

Thực thà...

Tôi không muốn nói truyện với ông Lãng-nhân về câu truyện Héraclite nữa, vì giảng đi giảng lại mãi mà ông

không chịu hiểu thì cũng đến chịu, biết làm thế nào. Đôi khi nào ông học đến trình độ khác, mới nói truyện được.

Nhưng ông lại trách tôi không thực thà, tuy ông không chỉ rõ những chỗ nào tôi dối trá, tuy ông không thực thà luôn luôn. Tôi, tôi xin chỉ cho ông rõ:

1. — Ông bảo tôi câu «Luận ngữ» bất phán, bất khái, bất phi, bất phát, thợ xếp chữ xếp làm chữ «phi» ra chữ «phi», nên tôi tóm lấy mà bảo ông phi ra những câu nặng mùi. Thợ xếp chữ! Vậy sao câu «siêu sinh tịnh độ», thợ xếp làm chữ tịnh ra chữ thính, ông lại bảo là tôi lăm? Ông thật thà nhỉ! Chính vì thế mà tôi bảo ông «phi» ra, ông đã nghe rõ chưa?

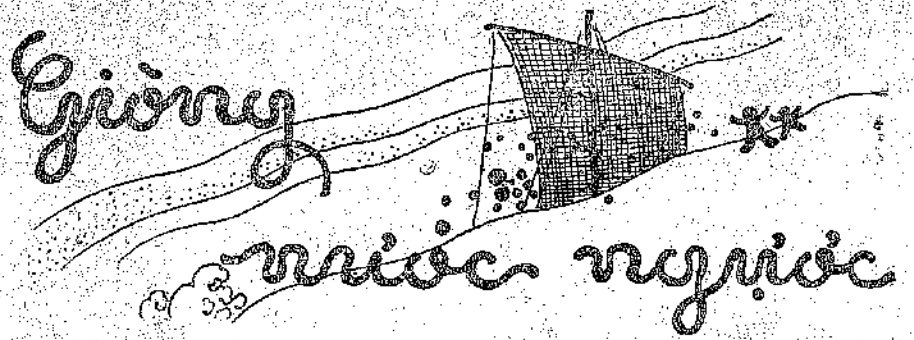
2. — Ông bảo ông dịch chữ «esprit» ra hoạt kê là đúng. Nhưng, dối trá thay, ông quên mất rằng tôi bảo ông dịch «esprit ordurier» ra «hoạt kê rác bẩn» là sai. Chữ «esprit» đây không có nghĩa là hoạt kê nữa, ông lăm, hay lại là người thợ xếp chữ dầy?

3. — Ông nhắc lại rằng tôi bảo lời nói của Héraclite là tối tăm. Ông nhắc lại một cách thật thà hết chỗ nói vì tôi không bảo vậy bao giờ. Tôi chỉ bảo «nhà triết lý tối tăm Héraclite», vì người Hy-lạp họ tặng cho Héraclite cái hay hiệu ấy: **δ σκωτεινός**

Ông không biết là lẽ tất nhiên rồi. Nhưng ông không biết thì thôi, can gì ông lại làm sai cả câu của tôi đi?

Hay là ông có cái quan niệm riêng về sự thực thà, khác hẳn với quan niệm của thế gian về sự ấy? Có lẽ lắm.

Từ Ly

DÂN NGU PHÚ

Nghĩ đến thôn dân,

Ngán thay hủ tục!

Rời tự trong xương,

Rột từ trên óc.

Việc làng nát tựa tường dăm;

Tri dân tối như hủ bọc.

Dưới, dân em một lũ ngu dần,

Trên kẻ cả những phường ô trọc.

Quốc hồn, quốc túy, khư khư giữ mớ

lễ nghi quên!

Thối tục thường lễ, nhất nhất theo pho

hương ước mốc!

Đường sinh sống, chẳng lo bề chỉnh đốn

quả kiếp chân bàn tay lăm, vất vả

lầm than!

Cách ăn ở không biết phép vệ sinh, tâm

thân lung đen khổ cao, lối thói,

nhem-nhuộc!

Cơm khoai, gạo hẩm, bữa thường ăn

khô ăn khảm!

Vách đất nhà tranh, kiếp tội ở chui,

ở rúc.

Cám cảnh anh nhiều, chị xã, lợm

thuộm dầm bù tóc rối, dầm rại, dầm xo;

Thương tình cái dĩ, thàng cu, trần

trường bụng ông đit meo, bỏ nheo,

bỏ nhóc

Áo ấm khổ rách, kẻ nghèo nản cực khổ

điều linh;

Chín dụn mười trâu, người giàu có

cần cơ ngu ngược.

Nằm trên đồng của, bo lo, chẳng biết

lời tiên sai;

Trôn chặt cong tiền, thấp thỏm chỉ lo

quân cướp bóc.

Duy chỉ biết cỡ lớn, ma to để trang trải

nợ mồm quan xóm mạc, nhảm no,

uống say;

Hoặc chỉ lo ngôi cao, bậc cả, để vênh

vang bộ mặt chốn đình trung, ăn

trên, ngồi trốc.

Miếng giữa làng bằng sàng sớ bếp, ghen

hơi tức khí, chỉ vì phần đĩa thịt,

nấm xôi;

Tiền vào quan như than vào lò, bại

sản khuyh gia, thường bởi

miếng phao câu, bú-dục.

Cải lương hương tục, tưởng chừng to

lát như trời;

Cách thờ thi hành, rút cục chẳng ra

cái cóc!

Bọn hương chức học hành dốt nát, tài

cán cóc khô.

Lũ kỳ hào lý sự ngang phè, khôn ngoan

rùa mợc.

Động hội họp là ngã mâm đánh chén,

dĩ thực vì tiền!

Hơi chi tiêu là nhờ gió bể mãng, lợi

minh làm gốc!

Học hành, công nghệ, việc ích chung ai

là kẻ lo toan;

Đình đám, hội hè, sự tai hại thật lắm

người săn sóc.

Ngán vậy thay!

Vì đâu won hèn?

Chẳng qua kém học!

Báo chẳng buồn xem,

Sách không chịu đọc.

Điều văn minh đều gác bỏ ngoài tai;

Thối hủ lậu đã ăn sâu trong óc.

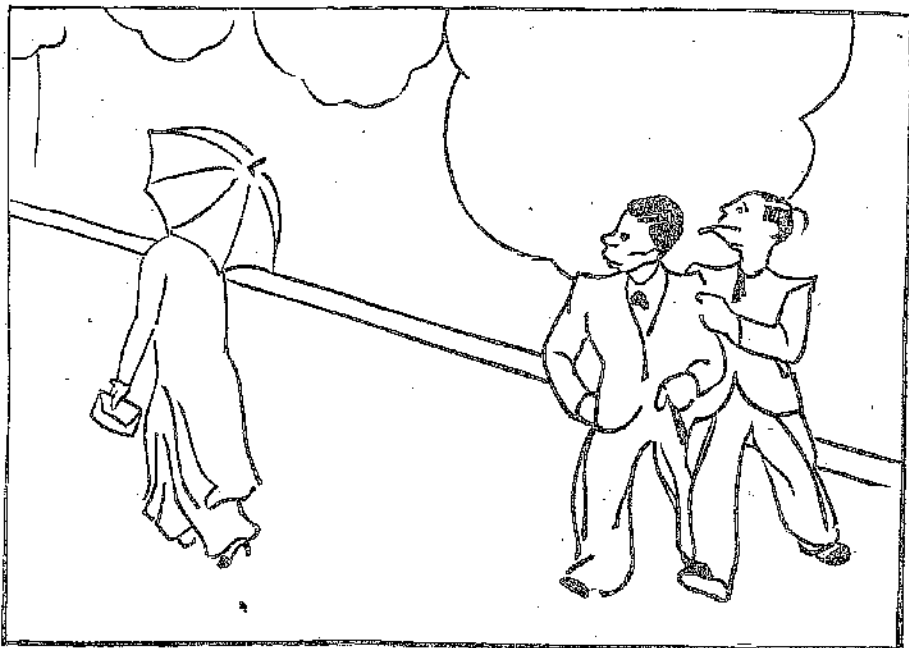
Chốn bùn lầy nước đọng, làm cho

dân mờ trí tinh khôn.

Người bằng hậu, quyền cao, nào ai kể

câm cương giáo-dục...

TÚ MỜ

— Duoi đi.

— Không kịp dẫu vì «en» là tay «cua r» lại là bư kỵ binh (cavalière) cưỡi «phi mã» kia mà phóng thì như bay.

HIÊU THUỐC TÂY HÀNG GAI

Pharmacie de Hanoi, 13 Rue du Chanvre Hanoi

HOÀNG-MỘNG-GIÁC và NGUYỄN-HẠC-HẢI, Bào-chế hạng nhất trường Đại-học Paris

Chính chủ nhân tiếp khách và trông nom chế các đơn thuốc cần thận.

Có bán: Rượu bổ Vintonique Alexandra 1\$95 — Phấn rôm Sudoline 0\$40

Sirops Giải khát như grenadine, citron vân vân 0\$85

CẦN NGƯỜI LÀM

Cần một người vendeur bán

hàng giỏi, tiếng pháp thạo

CỤ - CHUNG

100, Cotton, Hanoi

HỎI BỆNH

Ông chủ báo kinh tế

Hỏi. — Tại sao báo của tôi không chạy, cứ nay mòn, mai mới, tình thế rất nguy nan. Vậy xin ngài làm ơn báo cho biết nó bị bệnh gì, và làm thế nào chữa khỏi?

Đáp. — Nó không chạy được là vì nó ốm, mà bệnh của nó là bệnh kiết. Chỉ là bệnh kiết trong mùa kinh tế khủng hoảng này, nên lo.

Cách chữa. — Uống thực nhiều kim ngân hoa (phải coi chừng kẻ lừa bịp). Khi đỡ kiết thì ăn nhiều món bổ như kim tiền kê, nhưng phải nhớ mời tôi cùng ăn cho cẩn thận.

Ông Ng.-văn-X. (chánh thất phẩm)

Hỏi. — Bầm quan lớn,

Tôi có bệnh ngứa ở cổ họng, phải nói nhiều mới dễ chịu, nhất là phải diễn thuyết. Nhưng gần đây tôi phải cái ung ở cổ, không thể nào nói được, vậy xin quan lớn có phương thuốc nào hay chỉ dùm cho.

Quan lớn có trả lời xin cũng gọi tôi là quan lớn, vì tôi mới được cái phẩm hàm «chánh thất phẩm». Chả tin, cứ hỏi bu cháu và mấy ông đến ăn khạc nhà tôi mà xem.

Đáp. — Cái ung mọc ở cổ họng ông, sách tây gọi là Abscessias Ignorantus (tiếng nôm là: đốt chỉ ung thư) lại thêm có máu hiệu danh như ông thì bệnh khó chữa lắm. Ông phải chịu khó đợi cho cái ung ấy đến lúc chín, lấy dao trích nó ra (trích ngang hay dọc cũng được, miễn cho nó vỡ). Nếu trích xong mà không diễn thuyết được, thì đã có một thứ hoa trong «y học bản thảo» gọi là Lưu-thanh-co-khi-chi-hoa (hoa kèn nói) mua về sắc lấy nước uống, còn bã thì dịt vào chỗ đau.

Ông Tư-Húi

Cảm ơn những tiếng khen của ông.

Tôi chữa bệnh tài lắm thực. Đã đành.

Bức thư ông hỏi bệnh dài giọng quá! Mồm miệng ông lại «thở hơi ra thấy nặng mùi» theo lời ông kể bệnh (1). Thực làm thiệt hại cho người nghe ông. Chữa ngay đi là phải.

Nói dài giọng là một bệnh. Từ nay, sách y-học tư-vụng lại phải đặt một tiếng mới «bệnh mồm Loa». Nó lại thêm một biến chứng là «hôi mồm Loa» thì nguy thực. Giả ông không chạy đến cầu cứu tôi thì tôi nghiệp cho ông lắm.

Cách chữa tuy thế mà giản-dị:

Trước hết kiêng nói trong ba năm. Sáng, trưa, chiều súc miệng bằng các thứ thuốc tây-ý mạnh, như:

(1) Trong bài hỏi bệnh Dr de Lê-ta Loa số 30.

Eau de Javel: 2 chai
Permanganate de potassium (tục gọi là thuốc tím)... 200 gr,
Savon noir en poudre (bột sà-phòng đen)... 1 kilo

Hòa lẫn với nhau, súc miệng trong một năm.

Sau một năm vẫn phải kiêng nói, nhất là kiêng ăn các vị không sạch. Muốn cho hơi thở không súc phạm đến mũi kẻ khác, ngậm luôn trong miệng một thứ:

Eau acidulée 500 gr. + essence de jasmin.

T. B. — Đáng lẽ còn phải thêm nhiều vị rất độc, rất mạnh nữa, bệnh ông mới chóng khỏi. Nhưng tôi sợ lúc súc miệng, ông đại dột nuốt đi thì ông chết mất.

Dr de LÊ-TA

TỰ' VỤNG HOẠT KÊ

Nướng

NGHĨA ĐEN: dùng cái siên, siên thịt, cá, khoai... rồi hơ lên trên than hồng cho chín mà ăn.

NGHĨA BÓNG: thua mất (dùng trong bàn cờ bạc).

Thí dụ: có năm đồng nướng tở tở hết.

GIẢI TỊCH: Người đánh bạc có tiền dễ thua cho người khác được mà tiêu, cũng tức như anh dẫu bấp mua cá, thịt về nướng cho chủ nhà soi, mà mình thì không được đụng dũa.

Cúng

NGHĨA ĐEN: dâng các lễ vật lên linh hồn người chết.

NGHĨA BÓNG: thua một cách chắc chắn (dùng trong đám bạc).

GIẢI TỊCH: Người thấp đánh bạc với người cao thực là đem tiền mà khấn khoản mời họ nhận cho, cũng như ta thấp hương quý trước hương án mà thành kính mời linh hồn người chết về hưởng lễ vật dâng trên ban thờ.

Khê

NGHĨA ĐEN: cơm, cá, thịt, một đụn quả lửa bị cháy đen và có mùi khét.

NGHĨA BÓNG: bị đánh đau quá. Thí dụ: vợ lẽ bị vợ cả đánh một trận khê người.

GIẢI TỊCH: Vì sự thượng căng chân, hạ căng tay như ấn mũi củi vào bếp cho thức ăn bị cháy khê.

Giã

NGHĨA ĐEN: dùng chày đập nhien ra hay rú ra. Thí dụ: giã bánh dày, giã vừng, giã lạc.

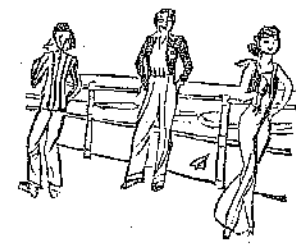
NGHĨA BÓNG: đánh rất đau. Thí dụ: giã cho nó một trận nên thân.

LỊCH-SỬ: Hình như ngày xưa, ta dùng chày để... Có lẽ đau lắm.

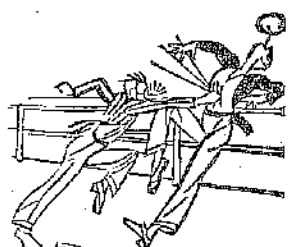
Khái-Hưng

NỤ CƯỜI NƯỚC NGOÀI

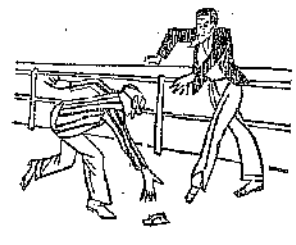
NHẬT KHẢN

Không

phải

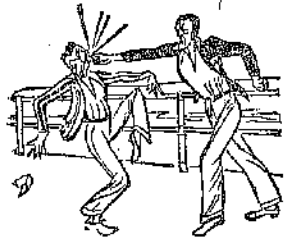
việc

minh

thì

đừng

có

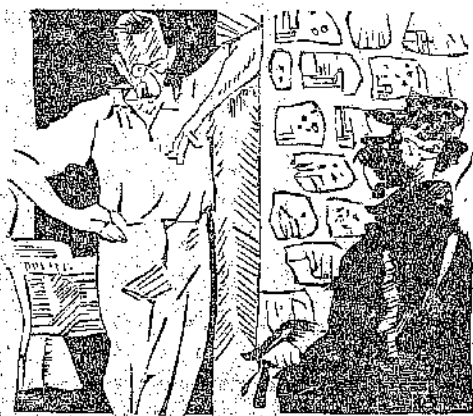
chỗ

vào...

London opinions

— Thế mới biết tôi diêm thật — Tôi là Kha-luân-Fô thế mà tôi cứ tưởng tôi là Nã-phá-Luân hoải! (Ric et Rac).

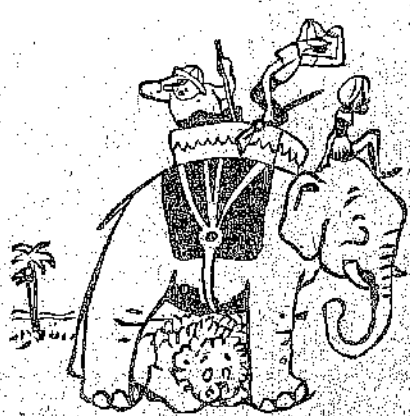
— Ông làm nghề đưa thư thế chác vất vả lắm?

— Vâng, ngày đi hơn 10 cây số còn gì? nhưng được cái mỗi năm, tôi được nghỉ 15 ngày.

— Thế những ngày nghỉ, ông làm gì?

— Ấy, chẳng có công chuyện gì làm, tôi đi theo người đưa thư thay tôi cho đỡ buồn.

(Ric et Rac)

ĐI SÀN SƯ-TỬ

— Không biết con sư-tử nó chạy dăng mô?

Das Illustrierte Blatt

NHÀ MÁY GẠCH HIỆU

HƯNG - KÝ

có đủ các thứ máy móc tối tân để làm các thứ gạch ngói rất tốt có thể đi lên trên không vỡ

HƯNG - KÝ

SỐ 8, PHỐ CỬA ĐÔNG HÀNG GÀ, HANOI - GIẤY NÓI SỐ 347

NHÀ MÁY LÀM CÁC THỨ GẠCH TÂY, NGÓI TÂY

CÁC THỨ GẠCH NGÓI HIỆU

HƯNG - KÝ

Đều làm bằng đất sét xanh và đất sét trắng rất tốt mà bán giá rất hạ

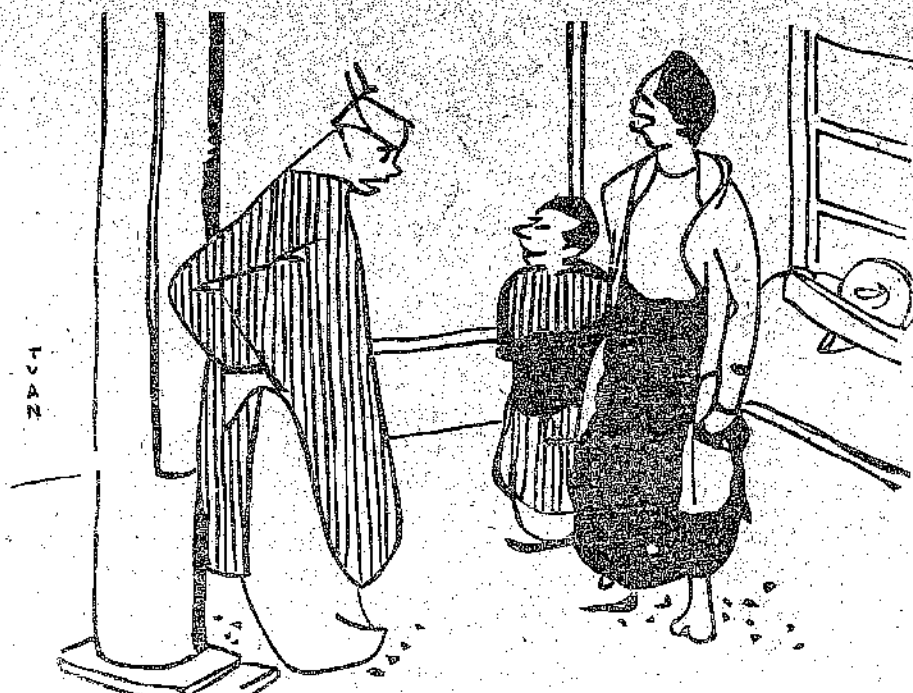
NGƯỜI CAO ĐẸN THẠP

PHONG ĐẠO MỚI

MƯỜI YÊU

Một yêu họ trai tán,
 Hai yêu chắt chắt áo quần bảnh bao.
 Ba yêu lời nói ngọt ngào,
 Bốn yêu khi tương anh hào tay chơi.
 Năm yêu quen thói bắc giờ,
 Sáu yêu phong nhã con người hào hoa.
 Bảy yêu tán tỉnh đậm đà,
 Tám yêu ngôn ngữ thực là xinh xinh;
 Chín yêu tài tử đa tình,
 Mười yêu, yêu nhất tài mình đa xu. . .

Tú Mỡ

- Thế nào thầy mày trị bệnh ông ấy có bớt không?
- Bệnh ông ấy thì tất cả thầy thuốc annam không ai tài gì chữa nổi.
- Sao thế?
- Vì ông ấy cụt cả hai tay thì bắt mạch vào đâu?

TỤC LỆ

Những nhà văn-sĩ biểu thời thế như ông Phạm-Quỳnh, ông Ng-Tiến-Lãng và có lẽ ông Phạm-Kim-Khánh nữa, nếu ông ta có thì giờ để suy nghĩ, đều chú trọng cái thuyết dung hòa hai cái văn minh Âu-Á. Bất chước cái hay của người, giữ lại những thuần phong, mỹ tục của ta đó là hai điều cốt yếu của cái thuyết hay hòa kia.

Nhưng thế nào là mỹ tục, thuần phong? Không thấy ai nói rõ. Chỉ thấy họ bàn mơ hồ là quốc túy, quốc hồn. Những gì là quốc túy, quốc hồn? Các ông trả lời một cách dễ dàng rằng là những mỹ tục, thuần phong.

Cái vòng luân quần ấy làm cho ta loanh quanh ở trong những mỹ tục có từ đời Hồng-hoang, không sao thoát ly ra được. Là vì tục lệ có sức mạnh vô cùng, phải có ý chí lắm mới tước bỏ đi được, còn rút ròi, lệ như cô con gái mới về nhà chồng thì đến cũng như con ngựa đạp chân một chỗ, không đi lên được nữa bước.

Không biết ai kể truyện rằng đời xưa, có người lập võ, ngày thứ nhất vác hòn đá nhỏ, ngày thứ hai vác hòn đá nhỏ hơn, ngày thứ ba vác hòn đá nhỏ nữa, . . . cứ như thế mãi, đến lúc vác được cả một quả núi như ta vác bao gạo nhỏ vậy. Ai đặt ra câu truyện ấy chắc là hiểu biết cái mãnh lực của tục lệ lắm. Mà thật vậy. Tục lệ, nhất là hủ tục, bắt ta phải phục dịch như một vị quan lớn có quyền, lại làm ta điều đứng, nhỏ sở như một vị ác thần. Buổi mới

thì nhẹ nhàng, êm dềm, có khi lại ngọt ngào nữa, nhưng đã được đăng chân, lại lán lên đặng đầ, cho đến lúc số chân vào lỗ mũi ta rồi mới giờ cho ta biết cái mặt ác nghiệt của một con đở phụ.

Việc sôi thịt ở vùng thôn quê xưa cũng là cái mỹ tục đấy. Họp nhau lúc nhàn rỗi để trao đổi ý kiến, kết tình liên lạc, rồi ăn uống bả bẻ dễ cùng vui, đó cũng có thể cho là cái thú vô song của người quân tử. Dân dã thành lệ, cái lệ nó câu thúc, bó buộc, nó bắt nhiều quân tử trở nên một lũ tiểu nhân.

Sở gai để hiếu cho cha mẹ cũng là thuần phong đấy. Ăn vắn sơ sai đề tỏ lòng yêu dấu, kính mến người đã khuất, cái ý tốt của cổ nhân lâu dần thành tục, cái tục nó đè nén, ép người ta phải tỏ lòng thương nhớ mà nhiều khi không có, bắt nhiều người hóa ra phường giả dối. Mỹ tục đã hóa ra hủ tục.

Tục lệ thành được, là nhờ ở thói quen. Những sự trái hẳn với bản tính ta, thói quen có thể làm cho không trái nữa: ta ăn thịt rắn, thịt chấu-chấu, muỗm-muỗm, những giống vật mà người tây phương họ cho là không sao ăn được. Có nơi ăn thịt người lấy làm thơm tho, ngon lành lắm, còn ở bên ta lại cho là một sự ghê tởm không

xiết kể. Nhiều người mán, thô tập ăn nhân ngón từ thừa nỏ, đến lúc nhớn lên, có thể ăn một li nhân ngón mà người khác ăn phải chết ngay lập tức.

Những vị sư ở xứ Tây-tang vì ngày nào cũng tập, nên có thể ngồi xuất đềm trong tuyết cũng không thấy chuyển, những nhà tu hành bán Ấn-độ có thể ngồi hết ngày ấy sang đềm không nhúc nhích.

Thói quen có sức mạnh là thế. Một người mắng con trẻ chơi súc-sắc. Có người bảo:

- Sư đó có can hệ gì.

Người kia đáp:

- Thói quen không phải là sự không can hệ . . . mà can hệ thật. Trẻ con hay chơi ác: nào bắt chột lăm đầu đốt, bẻ cánh chim chóc, đánh đập chó mèo, ta đừng tưởng là sau này, nó sẽ hơn người: nó chỉ hơn người ở chỗ có ác tâm. Chẳng những con trẻ, người lớn cũng vậy. Quen ăn, quen uống, quen bài bạc, lâu dần hóa thành người cổ hủ, lẽ tất nhiên phải vậy.

Ta thấy người Pháp si mũi vào khăn, ta cho là một sự lạ. Người tây thấy ta lấy hai ngón tay vắt mũi, rồi vút xuống đất, họ lại cho là bẩn. Nhưng tưởng mũi bẩn mà lấy khăn trắng tinh gói ghém lại, rồi bỏ vào túi cất đi như của gia-bảo thì cũng

chẳng lấy gì sạch cho lắm. Mà đến như người tây, ăn nỏ rồi « ơ » ra, nếu ai cũng quen như vậy, thì cũng chẳng lấy gì làm ghê tởm, có lẽ lại nhà nhận nữa. Nhưng ta theo phong tục của ta mà phán đoán người, chứ nào ta có suy xét đến căn nguyên của sự vật.

Sự phán đoán đã vậy, đến cả luân lý cũng như vậy nữa. Luân lý cũng theo phong tục mà đổi thay, mỗi xứ mỗi khác, mỗi thế kỷ mỗi khác. Ở một xứ một kia, lúc cha đã già nua không làm lụng gì được nữa, thì con bắt leo lên một cây dừa, rồi ở dưới xúm lại mà rung. Nếu đuối sức, người cha rơi xuống là họ đem làm thịt ăn uống với nhau vui vẻ lắm. Lại ở một xứ kia, về mạn bắc-cực, có một tục lệ lạ lùng: hề có khách đến chơi nhà là chủ nhường phòng, nhường . . . cả vợ cho khách một đềm nữa. Nếu những tục lệ hay họ đó thay đổi đi, có lẽ họ lại than: « phong hóa suy đồi » như những nhà đạo-đức nửa mùa bèn ta.

Tôi còn nhớ một hôm lên chơi trên Mương, được nghe mấy cô nàng tho thỏ với bà mẹ chồng:

- Bà già sắp chết rồi thì phải làm việc gì chứ. Chúng tôi còn trẻ thì còn phải làm việc nhiều:

Ở dưới ta, những nàng dâu quý hóa như vậy, chắc hẳn phải trận đòn nên thân.

Những mỹ tục, nhất là hủ tục, đã in sâu vào óc ta rồi; nếu bắt cứ sự gì trái hay thoát ra ngoài vòng tục lệ, ta đều cho là trái với lương tri, với lẽ phải. . .

Không chết vì vua, ấy là bất trung; không đồng ý kiến với cha, ấy là bất hiếu; không nghe lời anh, ấy là vô lý, ấy là bất lễ; không theo tam tông, ấy là vô hạnh; lương tri, lẽ phải đâu có thể!

TÚ-LY

PHONG-HÓA GIAO VIỆC QUẢNG CÁO CHO

C. P. A.
 (Comptoir de publicité artistique)
QUẢNG CÁO MỸ THUẬT
 Vậy ai muốn đăng quảng cáo vào báo Phong hóa xin cứ lai thương lượng cùng ông Nguyễn-Trọng-Trực 4 Boulevard Carnot Hanoi Nhà xuất bản Đời-Nay và tạp báo Ngày-Nay (sắp xuất bản) cũng giao việc quảng cáo cho C. P. A.

Ở Hà-Thành có hai cái đặc-sắc nhất là :

« SAPHÔNG NGỰA VÂN »
 dùng rất tốt, giá rất hạ, nghĩa là thứ hàng rất hợp thời trong lúc khủng-hoang này

« NƯỚC CHẤM MAMY SAUCE »
 ăn rất thơm tho ngon lành, đã có giấy chứng nhận Tòa thí-nghiệm cấp cho là bổ và hợp vệ-sinh.

Tóm lại : Những nhà tiết kiệm nên dùng Sà-phông Ngựa vân.
 Những nhà lịch-sự nên có nước chấm Mamy.

Tổng-cục **NGHIÊM LÂM 14, Rue Rondony, Hanoi**
 Cần nhiều đại-lý các nơi - Đến và viết thư thương lượng

SỞ ĐÀO HOA

Truyện một anh chàng xinh trai

của KHÁI-HÙNG

(Tiếp theo)

Giấc mộng êm đềm!

THẾ là tối hôm ấy, tôi thức đến quá nửa đêm, loay hoay gọi dĩa lá thư trả lời. Thực không bài luận văn nào tôi viết được kỹ càng, chớ đâu như bức thư tình thứ nhất của tôi. Và lại, làm văn, dù là pháp văn đi nữa, đã có mẫu mực

thầy dạy cứ thế mà theo, còn thư tình thì nào tôi có học bao giờ mà biết. Vì thế, ba lần tôi viết xong, ba lần tôi đọc lại, ba lần tôi sợ đi.

Một lẽ nữa, khiến tôi húy hoáy trong năm, sáu giờ đồng hồ mới được một trang giấy là bởi mấy hôm trước, anh Ngón có cho tôi coi bức thư anh viết cho một cô, ý chừng một cô mộng tưởng. Thấy trong thư có nhiều câu ca lục bát, tôi yên trí ngay rằng thư tình bao giờ cũng phải xen lẫn vần văn vào mới có vẻ đậm đà, âu yếm.

Tôi liền mở quyển Kiều, đọc một lượt, và lấy bút chì gạch những câu tình tứ mà tôi muốn trích, muốn lấy. Như thế cũng đã mất mấy tiếng đồng hồ rồi. Bức thư của tôi đại khái như thế này:

Có Thi yêu quý của tôi ơi,

Hôm qua được chút thom rơi, tôi lấy làm vui mừng khôn xiết kể. Thực là: Lời lời châu ngọc, hàng hàng gấm thêu.

Tôi trộm nghĩ:

«Kiếp tu xưa vì chưa dày,
«Phúc nào đo được giá này cho ngang»

Từ ngày trộm liếc dung nhan, tôi ngày đêm mơ tưởng, năm canh bình giấc, sáu khắc quên ăn. Lúc nào tôi

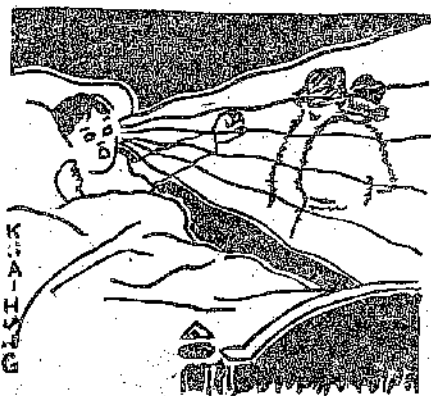
cũng tự hỏi: «Không biết dài gương có soi đến dấu bèo cho chăng?... (Kể thì tôi cũng biết nó soi đến rồi).

Nhưng thôi, tôi chẳng muốn lợi dụng lòng tin nhiệm của độc giả mà bắt nghe từ đầu đến cuối áng văn tình tuyệt tác thứ nhất ấy. Cho cả đến tập thư tôi gửi cho cô Thi, tôi cũng đành để nó nằm yên trong ngăn ký ức, chỉ xin độc giả lấy trí tưởng-tượng mà ước đặc sự ngộ nghĩnh của một công trình thư tín vận, tản tựa tựa như mẫu văn trên kia.

Cứ như thế trong nửa năm trời, chúng tôi luôn luôn cùng nhau dạo chơi vườn Bách-thảo một cách lý tưởng, rồi tôi về lại viết cho nhau những bức thư lý tưởng.

Kể ái tình lý tưởng thì cũng thú lắm. Thực là một giấc mộng dịu dàng, êm ái. Song tiếc rằng ở đời này không có giấc mộng nào liên miên, bất tuyệt hết. Đã có mộng thì tất phải có tỉnh mộng, dù là giấc chiêm bao hay là giấc mộng tình lý tưởng. Mà tình giấc chiêm bao thì mình chỉ có cái cảm tưởng nhớ tiếc không đâu, chứ tình giấc mộng tình vợ vờn thì có khi mình lại đau đớn, khổ sở vì nỗi oan uổng độc địa. Chính tôi đã gặp nông nỗi ấy.

Bây giờ hồi tưởng lại, tôi mới hiểu là lỗi tại tôi, hay đúng hơn, lỗi tại sự thật thà, khờ khạo của tôi: Khối óc tiêm nhiễm tiêu thuyết của tôi yên trí rằng ái tình chỉ có thế, chỉ có đi dạo chơi ở vườn Bách-thảo, và nói chuyện với nhau hay ngồi gần nhau độ nửa thước đã là quá lắm rồi, đã là vượt qua giới hạn của ái tình rồi.

Cũng có một đời khi tôi lơ mơ nghĩ đến những cái hôn nồng nàn trong tiểu thuyết, nhưng tôi chỉ thoáng nghĩ đến mà thôi. Còn như làm thế nào để

hôn được, hôn được thì sẽ có cái cảm giác như sao, những câu hỏi ấy không hề bao giờ lớn vồn trong tâm trí tôi. Tôi xin thề rằng những tình tình cao thượng, trong trẻo, và ngây thơ đã luôn luôn bảo hộ cho linh hồn tôi và uông hồng hẳn trí thức tôi lên từng quang đăng, khiến mắt tôi ngắm vật gì cũng đẹp hơn trước, tai tôi nghe tiếng gì cũng thanh hơn trước, và mùi thơm của các hoa tôi ngửi, như có nhiệm đẫy về thần tiên, huyền bí. Ngoài ra tôi không có một ý nghĩ gì khác nữa.

Thì có những cảm giác, cảm tưởng như tôi chẳng? Tôi không biết. Tôi chỉ nhận thấy cặp mắt Thi nhiều lần nhìn tôi đắm đắm, long lanh khác thường. Có khi Thi nhích gần lại tôi như muốn nói thắm một điều gì âu yếm, khiến tôi nhút nhát, lo sợ, sẽ xé ra. Lúc đó, mắt Thi bỗng hơi lờ mờ nhắm lại, rồi Thi lạnh lùng, im lặng, có dáng hơn giận, buồn rầu.

Năm ấy, Thi trượt kỳ thi Sơ-học Pháp-Việt. Sự đó chẳng có chi lạ. Tôi viết thư an-ủi, lời lẽ thành thực, thiết tha. Trong thư, tôi hứa sẽ học thành tài để sau này làm cho người vợ yêu quý của tôi được hoàn toàn sung sướng.

Rồi tôi về nhà nghĩ hè. Hôm từ biệt nhan lần cuối cùng (mà cuối cùng thật ở vườn Bách-thảo, Thi khóc lóc thắm thiết. Còn tôi, tôi cũng cố dìm giọt nước mắt. Vì quả thực, lúc xa cách) Thi, không biết nên buồn hay nên mừng.

Buồn thì kẻ cũng buồn, mà mừng thì có lẽ không phải không đáng mừng. Tôi tự cho là tôi ở vào một cảnh ngộ khó khăn, nan tiến, nan thoái: Đi bên cạnh một người con gái đẹp, vẫn là một sự đáng tự hào. Song rồi làm gì nữa mới được chứ? Truyện nói mãi đã hết. Mà đáng điện thì chỉ sợ ngờ nghệch, vụng về, quê kệch. Thành thử tôi phải giữ gìn từng tí, rất là khổ sở. Biết bao lần về nhà soi gương, tôi ôn lại những cử chỉ của tôi ở trước mặt Thi, xem có khó coi không: hoặc nhách mép mỉm cười, hoặc nhắc lại những câu nói với Thi. Nếu tôi thấy tôi có duyên thì hôm ấy tôi yêu tôi lắm, tôi trọng tôi lắm. — Chẳng may trong khi nói chuyện với Thi, tôi lỡ lời thốt ra một câu mà tôi cho là suân ngứa, thì tôi buồn tới một tuần lễ. Đến nỗi giữa đêm bán khoán,

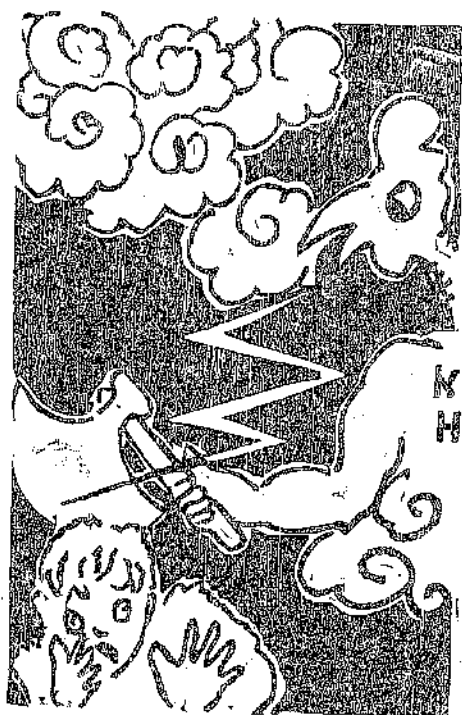
trần trọc không ngủ được, tôi suy nghĩ mãi về câu nói hớ ấy rồi buột mồm tôi lớn tiếng tự mắng: «Bỏ mình khi quá!»

Vì thế khi từ biệt Thi về nhà nghĩ hè, tôi như thoát nạn, như cắt được một gánh nặng trên vai, trong lòng khoan khoái, vui mừng.

Nhưng ở nhà được vài hôm, tôi lại nhớ Thi lắm. Tâm hồn tôi trở nên trống trải, và đời tôi lạnh lẽo hết thi-vị.

Thấy tôi kém ăn, kém ngủ, kém vui, mẹ tôi sẵn sóc, hỏi ban. Một hôm tôi khóc nức nở thú hết với mẹ tôi, và xin mẹ tôi cho phép tôi lấy Thi. Mẹ tôi an-ủi tôi, viện đủ mọi lẽ để khuyên tôi không nên lấy «cái con người» ấy.

— Con phải biết nếu nó phải lòng con thì nó cũng có thể phải lòng người khác. Con cứ yên tâm, mẹ đã dám cho con một đám đẹp gấp mấy kia, mà lại biết làm ăn, trông coi việc đồng áng.

Tôi trả lời quả quyết:

— Bẩm, trừ Thi ra, con nhất định không lấy ai. Mà Thi cũng đã thề với con rằng, nếu không được lấy con, Thi sẽ tự tử.

— Con tin gì lời thề của nó?

Tôi giận mẹ tôi quá, không nói chi nữa. Từ đó, tôi càng khổ sở, người gầy sọp hẳn đi, nhất là thư từ Thi gửi cho tôi lại một ngày một thưa, rồi gần một tháng sau, tôi chẳng nhận được một cái nào nữa.

Thế rồi sao nữa? Chắc độc giả có người nóng ruột vội hỏi tôi câu ấy. Câu trả lời, đáng lẽ tôi đã nói thẳng ngay với độc giả, để khỏi làm thêm khổ héo trái tim tôi; nếu nên mỹ thuật của khoa kể chuyện không bắt buộc tôi phải viết cho có đầu, có đuôi, có phá, có thừa, có luận, có kết.

Bây giờ đã đến đoạn kết câu chuyện tình, tôi xin buồn rầu mà thừa với độc giả rằng: thế rồi... thế rồi tôi trống như khi xưa tôi đánh luyên gặp ao cá hay gặp cửa nhà quan. Một kẻ sung sướng hơn tôi đã được trải những hoa quả ở cây mà tôi mất công trồng tía, vun xới.

THEO GƯƠNG KHOA-HỌC

Theo Khoa-học chúng tôi chế ra phương TỰ LẠI HUỆT, đổi huyết cũ sinh huyết mới, có thể giúp ích cho loại người không bao giờ bị bệnh, người ta cần có huyết tốt mới đủ nuôi cho thân-thể, tai mắt được hồng hào, gân xương được mạnh mẽ, chân tay được cứng cáp, khoan khoái cho tinh-thần... nếu mà huyết xấu (huyết hư tác bệnh), da xám mắt xầu, nhức đầu chóng mặt, đau mỏi thân-thể, các chân lông đứng dựng, (khiêu bất hấp) rõ mắc bệnh truyền-nhiễm, như: sốt rét, dịch hạch v. v... Đan và kính không điều, thấy kính hay đau bụng, nổi hèn, nổi cục, huyết ra xám đen, có khi ra khí hư nữa, hoặc bị truyền-nhiễm nọc bệnh tình, tiêu tiện vàng, đục, đại tiện táo kết (của mình) ra chất nhờn, cũng các bệnh khác v. v...

Dùng TỰ LẠI HUỆT này, khỏi hết các bệnh kể trên, tăng thêm sức khỏe, mau đường thai nghén, đường nuôi con mà dùng thuốc này, sửa rất nhiều mà thom, các cơ cũng thuốc này, kinh nguyệt điều hòa, da đỏ chứng gàu, má hồng, sinh đẹp giá 1,500 một hộp. (6 hộp 5,500). Muốn hỏi điều gì, gửi timbre 0,305, lấy quyền Bệnh-nghuyên, timbre 0,10

LÊ-HUY-PHÁCH, 12, Route Sinh-tử, Hanoi

Chi-điểm các tỉnh: Saigon, M. Dương-vân-Vy, 109 d'Espagne, (Tiệm bán đồ đồng) — Nam-định, M. Chấn-Nam-Lợi, 202 Maréchal Foch — Hải-phong, M. Nam-Tân, 82 Bonnal — VINH — Mr SINH-HUY 59 Rue de la Gare — Bình-định, M. Lợi-nguyên, Rue Lợi-nguyên — Lonangprabang, M. Havan Frères Rue Mouchoi. Cần đại-lý khắp các nơi, ai muốn làm-biên họ hỏi thế lệ.

ĐỀU CÓ QUYỀN BỆNH NGUYÊN TẶNG CÁC NGÀI

Nếu chỉ có thể thì cũng chẳng nên phân nan. Song nào chỉ có thể? Tôi lại còn bị oan uổng ở chỗ nữa kia.

Hết hè tôi vui vẻ ra Hanoi, trong lòng mừng thầm sắp được gặp mặt Thi. Tôi nhâm đi nhằm lại sẵn trong trí những câu oan trách những lời tình tự để đem ra nói với Thi.

Nhưng vừa chân ướt, chân ráo bước vào sân trường, tôi đã được nghe câu truyện ghê gớm. Làm tôi tê tái cả người, như bị giới một thùng nước đá lên đầu; Thi bỏ nhà đi theo tình nhân, mà anh tình nhân quý hóa ấy chẳng phải ai xa lạ, chính là... tôi. Nếu lúc bấy giờ tôi còn giữ được hồn thơ lại lắng thì tôi tất phải ngâm câu Kiền:

Tin đau sét đánh ngang tai.
(Có lẽ không đúng)

Trời ơi! Thi theo trai! Có thể như thế được chăng? Người vợ hiền chưa cưới của tôi theo trai? Mà «traai» ấy lại không phải tôi. Có thể vô lý như thế được chăng?

Chỉ thiếu một chút là tôi ngắt đi. Anh em bạn thấy tôi kinh ngạc thì cho là tôi vờ. Vì họ biết rằng tôi với Thi «yêu» nhau và họ nhất định quá quyết rằng tôi đã quyến rũ Thi đi ở ở ẩn một nơi trong gần nửa tháng.

Tôi cãi sao được? Tập thư tình của tôi còn kia. Và nếu nhà Thi không phát đơn kiện tôi, là chỉ vì không muốn để vỡ lở câu truyện không hay ấy ra làm gì đó thôi.

Thì ra Thi đã bội ước, đã trái lời thề. Hay Thi đoán được rằng cha mẹ tôi không cho phép tôi lấy Thi? Song Thi không tự tử, — vì tự tử kẻ cũng khó đấy chứ, — Thi chỉ yêu một người khác và yêu một cách thiết thực chứ không lý tưởng như trước nữa.

Hoặc giả ái-tình lý-tưởng của tôi đối với trái tim kia khao khát sự yêu đã là một cốc rượu khai vị uống trước bữa cơm ngon lành để thêm dỏi thì cũng chưa biết chừng.

Cổ nhiên là tôi thất vọng. Rồi tôi thề với tôi rằng (lại thề!) tôi sẽ không yêu ai nữa.

Song nỗi oan, tôi khó lòng mà biện bạch được. Sự quyến rũ để hèn, người đời họ đã chép vào lịch sử của tôi rồi, còn làm thế nào mà xóa đi được. Cả đến người anh cô Thi cũng chẳng xét được nỗi éo le, cay đắng cho tôi, luôn luôn đe nạt tìm tôi để đánh một trận nên thân cho bỏ ghét.

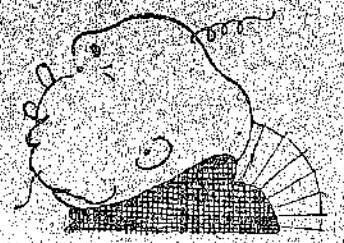
Ngoài những sự nhỏ nhen vừa kể trên này ra, thì sự «rủi ro» thứ nhất về đường tình-ái cũng là một điều hay cho tôi, vì đã làm cho tôi tỉnh ngộ và trở nên đỡ nặng thơ, mơ mộng. Chẳng thế mà hai năm sau thi bằng thành chung, tôi lại đậu được thứ mười tuy nuốt phải một góc diêm vẽ bài tập đọc tiếng Annam. Ông giám khảo môn ấy nào phải ai xa lạ: Chính là anh cô Thi, anh người tình lý-tưởng của tôi.

Muốn biết tôi đã tỉnh ngộ hẳn chưa và nỗi oan uổng đã buông tha tôi ra chưa, xin xem những mục sau sẽ rõ.

(Còn nữa)
KHÁI-HƯNG

CƯỜI

Của Mách Thiệu-hoa
Chưa chín
L. T. — Tôi có cái nhọt rất to bên mông, nhờ bác Xả nặn hộ cho tí nhé?

X. X. — «Chín» chưa?
L. T. — (dâng-tri, nhớ đến cây mít ở nhà) Cũng gần. Có lẽ đến cuối tháng thì «ăn» được.

Của N. V. Bôn Saigon
I. Thi hỏng
Con lý Toét đi thi bằng Sơ-học yếu lược về, lý Toét hỏi: «Sao, con thi có dở không đấy?»

— Hổng rồi, bố a, nhưng trong số những người hỏng chỉ có con là giỏi.

Của Smy Thanh-hóa
Chửi mèo, mắng chó
Con (ngồi học) — Lơ... siêng con chó, ý a ý a, lơ sa con mèo.

Xã Xệ — Chỉ chơi thôi, động tới sách là y như chửi mèo, mắng chó.

II. Trong rạp chớp bóng
X. X. — Chúng mình lấy vé hạng bét, sao họ lại cho

ngồi gần?
L. T. — Người tù làm đày, thời im đi, đừng nói.

Của N. V. M.
Ba Ếch số chín
Lý Toét (ngồi ước) — Giá bây giờ mình có hai vạn...
BA ẾCH (tiếp luôn) — Thi tôi sẽ biểu cụ một vạn chín nghìn nữa, cụ ăn đến suốt đời không hết.

Của Đ. K. Bình Hanoi
Lời trẻ
Thầy giáo giảng luân lý đến câu: «L'instruction est la clé qui ouvre toutes les portes». Thầy liền dịch: «sự học là một cái chìa khóa có thể mở được hết mọi cửa».
Trò H... đang ngồi lình cách ăn cắp tiền của mẹ để trong tủ két, thấy thầy giáo nói vậy mừng lắm. Từ hôm ấy, trò H... dăm ra chăm học lạ.

Của A-Tổ Thanh-hóa
I. Bố, con
Con — Thầy ơi, ông là gì hử?
Bố — Ông đẻ ra thầy.
— Thế thầy đẻ ra ai?
— Thầy đẻ ra con chứ ra ai!

— A! rồi con đẻ ra ai? hử thầy?
— Đẻ! đẻ ra... mẹ mày, hời mãi!

II. Bắt vợ
Trong làng có đám «không chồng mà đẻ», ông lý cho mỗ đi mời quan viên đến họp để định việc ngả vợ.
Nhà họ nghe tin liền biện mâm xôi và thủ lợn, tràn rượi đem đến chỗ làng họp để làng ngợ đi cho xong đình, bỗng xã Xệ từ trong đi ra vừa lắc đầu vừa nói:

— Nay chị Tái, tôi nói cho mà biết: lần trước, con chị thổi tháy, thổi xác, chị đem đến, l ng đã nhắm mắt, bịt mũi mà nuốt đi cho, lần này con em cũng thế, thì làng chịu cái của ấy thôi, đem về, biện hai chục quan tiền mới được, thời đem đi.

Của N. T. Điền Phú-thụy
Hiếu nhâm
Lý Toét lên ngược chơi với con, ăn cơm xong, cụ đang ngồi chơi thì bỗng thấy tiếng thì thầm ở buồng bên cạnh, lắng tai nghe thì ra bác tài nói với cô ba Vành:

có cho con xin liền mua «sáng» để chốc nữa đưa cụ lý con ra Đổng... đổng.
Lý Toét hoảng hồn.

Của Ha-Ha
Hát hay
— Nó bảo anh hát như con chim...
— Thế thì nó biết nghe lắm.
— Như con chim cá.
— !!!

KẾT QUẢ CUỘC THI

(Số 108, 111, 112, 113, 114).
Thi vui cười
Giải nhất về bài «Hiếu-tử» đăng trong số 111, của Ô. Ng-hữu-Quý làng Tây-mỗ, phủ Hoài-đức Hà-đồng.
Giải nhì về bài «Cử ai» đăng trong số 112, của Ô. Ng-hữu-Khang Commercant — Gare Kép a Bô-ha.

Thi tranh khôi hài
Giải nhất về bức tranh «Mỗi cái tóc cái tội» đăng trong số 114.
(Tác giả bức tranh này xin cho biết tên và chỗ ở).
Giải nhì về tranh đăng trong số 114 trang 5 của Ô. Ng-từ-Đông 63 rue Takou Hanoi.

THỀ - LỆ CUỘC THI VUI CƯỜI VÀ THI TRANH KHÔI-HÀI

Mỗi bài không được quá 30 giờ.
Tranh vẽ chiều ngang 12 phân tây, chiều cao độ 10 phân.
Mỗi kỳ sẽ đăng lên những bài và tranh mà bản báo xét là hay nhất.
a) về cuộc thi vui cười:
Giải nhất: các thư sách đáng giá 3p00
Giải nhì: các thư sách đáng giá 2p00
b) về cuộc thi tranh.
Giải nhất: các thư sách đáng giá 3p00
Giải nhì: các thư sách đáng giá 2p00
Bản-báo sẽ gửi cho những người được thưởng một cái phiếu lấy sách và cái bảng kê các thư sách tây, nam của một hiệu sách. Rồi các bạn sẽ chọn trong đó, muốn quyền nào thì gửi phiếu lại hiệu sách đó lấy sách. Các bạn muốn lấy giấy bút hay các thứ khác trong hiệu đó cũng được, miễn sao cho đủ số tiền thi thôi. Tiền gửi về phần các bạn chịu. Hoặc các bạn muốn đổi lấy báo biểu không lấy sách cũng được.

Quan Tồn — Giơ tay lên thề đi.
Lý Toét — Đưa nào nói rồi thì cứ đào mà bỏ nó lên!

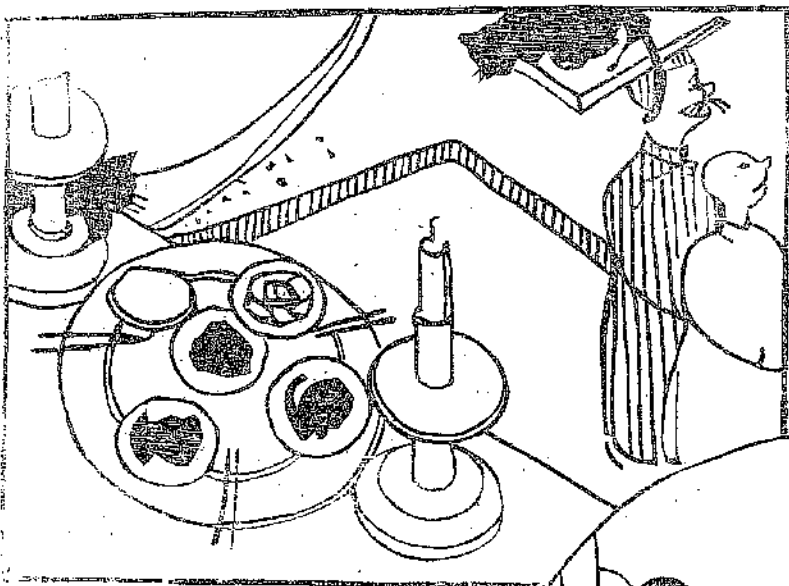
THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

Bệnh lậu mới mắc phá, hoặc bệnh đã lâu chữa không rứt nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rứt nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng-bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rứt nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0\$60 một ống. Bệnh giang-mại, bệnh hạch lên soài, nóng rết, đau xương, rất thối, rức đầu, sôi mề-đay, ra mao gà, hoa-khê, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến-hiệu, không hại sinh-dục. Cũng 0\$60 một ống. Xin mời quá bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giấy-thếp đến tận nơi.

HỒNG-KHÊ ĐƯỢC-PHÒNG

88, Route de Hué (số cửa chợ Hâm) Hanoi — Téléphone 756

ĐẠI-LÝ HỒNG-KHÊ — M. Đức 73, Belgique, Haiphong — Ich-sinh-Đường 190, phố Khách, Nam-định — Xuân-Hải 5, Rue Lac-son, Sơn-tây
Phúc-Long 12, Cordonnier, Hai-duong — Bát Tiên, Maréchal Foch, Vinh — Bát Tiên, Paul Bert, Huế — Bát Tiên, Tourane marché — Rue Marché Nha-trang
Đức-Thắng 148 Albert 1er Dakao Saigon — Có đặt đại-lý khắp ba Kỳ — Ai muốn nhận làm đại-lý xin viết thư về thương lượng.

L. T)Cu ơi đi ra cho yên tĩnh đề...

BA NGU'OI NOI RANG

ONG HIEU NOI

Trong vòng ngót 10 ngày (kể từ 31. 8 đến 8. 9) mà ở Hanoi có ba cuộc diễn thuyết. Trong bộ diễn thuyết sử, người ta soạn ra sau tất phải gọi đó là diễn thuyết toàn thịnh thời đại.

Cuộc thứ nhất, diễn giả là ông Nguyễn Hiếu, một tay hùng biện có tài và trứ danh. Vì cách đây có đầu trên 10 năm, ông đã lên diễn đài lần thứ nhất.

Người ta biết được một điều quan trọng đến như thế là nhờ có «giới thiệu giả» Nguyễn văn Tố. Ông Tố cũng là nhà hùng biện. Tiếng ông giới thiệu diễn giả với mọi người nghe ra mạnh mẽ, đanh thép lắm: ông có vẻ một người mới chạy ba cây số về đứng vừa thở, vừa nói cho công chúng nghe.

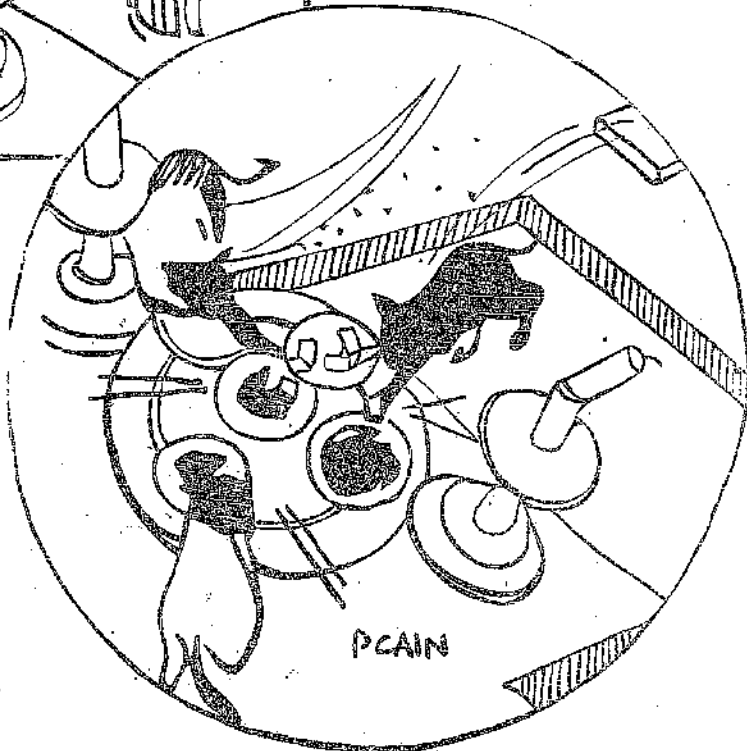
Còn bài diễn văn của ông Hiếu thì hay từ đầu đến cuối. Có nhiều điều mới lạ về nước Thổ-nhĩ-kỳ mới và ông Mustapha Kemal. Những điều mới lạ đó, ông đã có công sưu tầm trong một cuốn sách chữ Pháp. Song điều mới lạ hơn hết là ông bảo nước ta tuy không có một tay anh hùng cứu quốc như Mustapha, nhưng có hạnh-phúc được một người giỏi hơn thế. Đó là một ông thầy: ông thầy đó là nhà nước Bảo-hộ.

Công chúng vỗ tay rất dữ để tỏ cho ông biết là ông vừa kết luận một câu «chí lý» vô cùng.

ONG DINH-DA NOI

Cuộc diễn thuyết thứ hai cũng tổ chức tại hội quán Trí-tri như cuộc thứ nhất.

Diễn giả là ông Đỗ-dinh-Đá (Đỗ-dinh Pierre).

... các cụ về hướng.

Mà giới-thiệu-giả lại là ông Nguyễn-văn-Tố.

Ông Đỗ-Đá là một thiếu niên có tài, ăn nói hoạt bát, tự nhiên và tỏ ra rằng ông không sợ sự tử. Còn sự tử trác (le lion trác — tức là cái tinh rún sợ khi đứng trước công chúng lần đầu).

Trước hết, ông nói đến những tiếng quốc dân trách móc các người du học về. Người ta trách các ông tây quá, chỉ vụ ngoại, chỉ biết ăn mặc theo đúng một Paris và quên cả tổ quốc Việt Nam. Nhưng thực ra thì các ông vẫn là người annam, vẫn tha thiết đến người Nam, vẫn không quên tiếng annam một tí nào.

Bởi thế bài diễn văn của ông mới soạn và đọc bằng tiếng Pháp.

Tiếng Pháp, ông rất thông thạo, không có dấu huyền, dấu sắc đánh lên lời nói như ông Tố, người đã giới thiệu ông.

Rất đối những lên annam, ông cũng đọc ra giọng tây: Lê Thăng ông gọi là Lê-Tăng, Nguyễn tiến Lãng là Uyêng chiêng Lãng và Phạm Quỳnh là Phâm Quy-nơ.

Có lẽ khi bắt buộc phải hào thàng nhỏ đi gọi cho ông cái xe để đến hội Trí Tri, ông cũng sẽ nói:

— May đi ngoi cho tao cái xe, để tao đi yên-nơ tuyệt tở.

Bài diễn thuyết của ông lại có nhiều cái đặc sắc lắm, Đặc sắc có rất nhiều tư tưởng của André Gide (mà ông là bạn và là dịch giả), của mấy nhà triết học Đức, Nga, v. v. . . chỉ thiếu có tư tưởng của hiền triết Thổ-nhĩ-kỳ và của ông nữa thôi.

Đại khái ông nói qua về lịch sử khoa cổ học, ông cãi lý với các nhà triết học, ông ca tụng những « của

CÔ NGUYỄN THỊ KIÊM NÓI:

Đến cuộc diễn thuyết của cô Nguyễn thị Kiêm ở hội quán hội K. T. T. Đ.

Người đến nghe và đến xem tất hẳn là đông lắm. Vì một cái lễ rất giản-dị, diễn giả là một người con gái. Một cô con gái diễn thuyết, tất có nhiều cô con gái khác đến nghe, những cô tân thiếu nữ ở Hà - thành, áo tha thướt và nhiều màu, tóc mượt và đen nhánh.

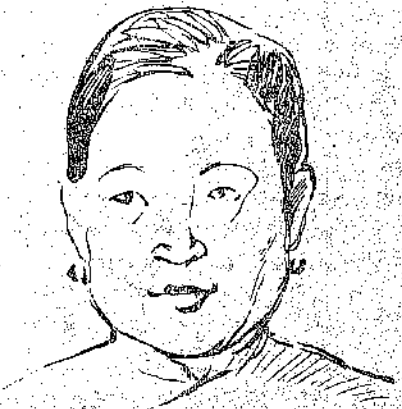
Người ta đến đây cũng như đến một cuộc vui chơi. Trong một sự hỗn độn, bao giờ cũng lắm cái bất ngờ, lắm cái may rủi.

Buổi tối hôm ấy, không một ai nghe rõ được câu gì. Người ta chỉ thấy cô Kiêm chốc chốc lại đưa khăn tay lên lau mồ hôi trên trán, thấy đôi môi cô mấp máp. Thành thử không phải như bà Lê Dự diễn thuyết cho bà ấy nghe ở hội Trí Tri, cô Kiêm đâu có muốn nghe lời mình nói cũng không nghe thấy gì.

Không bao giờ cái khéo xếp đặt của người mình lại thiếu thốn như trong buổi diễn thuyết tối hôm ấy. Mà nói cho đúng nữa, người mình không bao giờ có biết cách xếp đặt một buổi hội họp cho được hoàn toàn. Hễ đầu đông người là hỗn độn, ồn ào rầm cả lên. Rồi nhân sự hỗn độn ấy, những kẻ không đứng đắn mới có thể tỏ những điều không đứng đắn của họ ra một cách rõ rệt.

Không phải vì đông người quá mà sinh ra như thế. Nếu mọi người — ai ai cũng giữ trật tự, thì ai ai cũng được hưởng những kết quả của sự trật tự ấy: căn phòng sẽ thành ra yên lặng, nghiêm trang, người diễn sẽ vui lòng nói mà người nghe cũng được nghe rõ ràng.

Nhưng chính những người đứng ra tổ chức cuộc diễn thuyết đó phải xếp đặt -- nghĩa là phải chỉ cho mỗi người vào nghe cái bồn phạn của họ, — ví dụ: như lặng yên, ngồi một chỗ, không được đứng dậy, đội mũ và che mắt người khác. Nếu người ta thấy hân hoan, rành mạch sự xếp đặt, không ai dám công nhiên vượt qua cái bồn phạn một người đi nghe diễn thuyết bao giờ.

Cô Nguyễn-thị Kiêm (bút Phụ-nữ tân-văn)

(Tranh của Nguyễn-dổ-Cung)

LÊ-TA

MARIE

4, Rue de la Mission — Hanoi (Số 4 Phố Nhà Trưng, Cầu Nhà Thờ Lớn)

May quần áo Phụ-Nữ lối Mới và lối Cổ, có nhà Hoạt Sĩ Lê-Phổ cho Kiểu. Bán các thêu hàng hợp thời — Ruộm và tẩy các hàng Mài. Giá bán và Công may phải chăng

Muốn chóng giỏi Pháp văn, không gì bằng đọc: L'AMI DE LA JEUNESSE STUDIEUSE

Học-báo do các giáo-sư có danh tiếng viết, tháng ra ba kỳ, mỗi số 0\$05

Mua-báo đồng niên: 1\$ 80

Báo quán: 12, Avenue Beauchamp, HANOI

Thượng thư

(Tiếp theo)

của NHẬT-LINH

VI

Biết rằng bà Hàn cùng với vợ Viên, Nhung, Nga đi lễ vắng, Trám hẳn được thư nhân, nên Phong định sang thăm nàng. Đương đứng vợ vẫn ở gần bức tường phân đôi hai nhà, không may gặp ngay Viên. Hai anh em nói chuyện bằng quơ một vài câu rồi Phong hóp trán kêu:

— Rứt đầu quá. Về thôi!
Viên hỏi:
— Anh không thức học đêm nay à?
— Không.

Uề-oải Phong quay trở lại. Khi qua bờ ao thấy một đàn đom-đóm bay lượn trên mặt nước trong, chàng đứng lại thẩn-thờ ngắm nghía. Một trận gió mạnh thổi qua, đàn đom-đóm đương bay bỗng rơi lá tả xuống mặt ao và chụm với bóng dưới nước thành một đàn đó n nhiều gấp đôi.

Văng vẳng bên nhà Viên có tiếng máy hát bài Tứ-dại cảnh, rồi có tiếng Viên gọi:

— Trám .. Trám ơi!

Phong thấy gió bắt đầu thổi mạnh hơn, nên vội vã trở về nhà. Bên nhà Viên, đèn bỗng vụt tắt. Tiếng máy hát vẫn văng-vẳng đưa ra. Hết bài hát mà vẫn nghe thấy tiếng đĩa quay sẽ sẽ một lúc lâu không có ai hãm lại.

Phong về nhà vừa toan cởi áo đi nằm, bỗng có tiếng động ở cửa, chàng trông ra thấy Trám đứng ở bậc gỗ, đầu tóc rối, thở hển-hển, có vẻ sợ hãi. Phong hỏi:

— Cái gì thế, cô?

Trám giờ cây đèn tắt lên ra hiệu xin lửa. Phong vững tâm bảo:

— Ngõ gì cô làm tôi hết hồn. Đi đâu vội mà thở hển-hển thế kia?

Chàng vừa nói, vừa đánh riêm thắp đèn rồi đưa cả bao riêm cho Trám. Trám cúi mặt sửa đi sửa lại cái thông phong, trừ trừ không muốn về. Một lát lâu, Trám ra hiệu mời Phong sang bên nhà. Phong hỏi:

— Cậu Viên muốn hỏi gì tôi, phải không?

Trám gật. Phong đỡ lấy cây đèn cũng sang với Trám. Khi qua vườn, nhân chỗ có lá cây rủ xuống kín mít, Phong nắm lấy tay Trám. Trám giật tay ra có vẻ tức tối, giận dữ, làm Phong ngạc nhiên vô cùng. Trám vùng vằng đi trước, ngoan-ngoãn Phong theo sau soi đường, tuyệt nhiên không hiểu được thái-độ Trám bày giờ ra sao.

Lúc đến trước hiên thì Trám bấn đầu mắt. Phong cầm cây đèn vào nhà thấy Viên đang ngồi cạnh cái máy hát. Viên thấy Phong đem

đèn sang, vẻ ngạc nhiên lộ ra mặt, quắc mắt nhìn Phong, — nhưng Phong không để ý đến vẻ mặt dữ dội của Viên, thẩn-thờ hỏi:
— Có việc gì đây, cậu?

Viên đáp:
— Không.
— Thế sao cậu bảo Trám sang mời tôi?

Viên ngạc nhiên, hỏi lại:
— Ai?
— Trám chứ ai nữa. Nó làm hiệu bảo tôi như thế!

Viên lo lắng. Phong có vẻ bí-mật lắm lắm:
— La nhĩ! Thế thì lạ thật!

Bỗng chàng bật cười:
— Thôi, chết tôi rồi. Ra rõ sợ ma, nó nói thác ra thế để tôi đưa nó qua vườn.

Viên thở dài, nhẹ hẳn người. Phong đến chỗ máy hát, toan tìm đĩa bài hát Lưu-thủy là bài chàng thích nhất, bỗng thấy một vết sước đâm máu bên thái-dương Viên.

— Cậu làm sao thế này?
Viên lấy vật áo chấm máu, đáp:
— Chắc vì lúc nãy gió đập mạnh cái cửa sổ này vào mặt tôi... tôi không biết là chảy máu đấy.

Nhưng ngoài mấy vết máu vừa chấm, còn nhiều vết khác ngang dọc trên vật áo Viên. Viên vội lấy tay che rồi đứng dậy toan đi ra chỗ khác. Ngay lúc đó, bà Hàn, vợ Viên và Nhung, Nga vừa về tới nhà.

Viên vội chạy xuống nhà dưới, lục tìm mãi mới thấy Trám đứng ở đầu hiên. Chàng đến gần bên nói vào tai Trám:

— Có phải mày định mách anh Phong phải không? Liệu hồn-đấy.

Viên lăm lăm một hồi, bỏ đi rồi không biết nghĩ sao lại quay lại bảo Trám:

— Mày mà nói với ai thì tao giết mày đấy, nghe không?

Rồi lại dịu giọng.
— Đừng nói với ai nhé, Trám?

Trám gật đầu rồi lảng ra phía cầu ao. Bỗng như cảm thấy một sự lo sợ ghê gớm cho cái đời tàn tật, yếu ớt của mình, Trám đứng dựa đầu vào gốc sung khóc nức nở.

VII

Dưới bóng thưa một cây đa côi, Viên và Phong ngồi cạnh nhau đã lâu không nói một lời. Viên cúi rứt mấy ngọn cỏ như nghĩ ngợi điều gì, còn Phong ngồi nhìn vợ vẫn, nét mặt hờ hững và thờ ơ để hít lấy mùi thơm thoảng ở ruộng lúa chung quanh đưa lại.

Trên cánh đồng lúa chín, một vài tốp thợ gặt rải rác xa gần trông như những vết nặn hoạt động trên một tấm thảm vàng nhạt. Trời xanh trong, mấy đám mây bông lững lờ trôi, phiêu phiêu đưa tri người ta đến những nơi xa lạ.

Bên một thửa ruộng đã gặt xong, những lượm lúa đã cắt còn nằm ngổn ngang khắp mặt đất, con sông Phương hiện ra dưới ánh nắng mặt trời tà, loang-loáng như một giòng bạc chảy.

Chốc chốc, Phong lại đưa mắt nhìn về phía Trám ngồi coi thợ gặt lúa, tuy xa không thấy rõ, Phong cũng đoán là dưới bóng khăn vuông, đôi mắt Trám đang đăm-đăm nhìn mình. Phong toan đứng dậy ra chỗ gặt lúa, thì Viên thốt nhiên hỏi:

— Cầm có thể học được không, anh?

Phong đoán ngay rằng Viên định nói chuyện về Trám, chàng hơi ngạc nhiên trả lời:

— Được lắm chứ! cậu định nói chuyện về em Trám phải không?

— Vâng, nhưng học có khó không?

— Cái đó thì tùy, nhưng chắc chắn là học được. Chính tôi vẫn

thường nhận được thư của mẹ người bạn cầm.

Rồi Phong cho Viên hay rằng đến những người vừa cầm vừa điếc cũng có thể đọc sách, có thể viết được, lại có khi nói được nữa. Viên, vẻ mặt vui mừng:

— Thế thì con Trám nó có thể học viết quốc ngữ được đấy nhĩ?

— Tôi cũng chắc thế. Nhưng thì giờ đâu mà nó học?

Viên bảo Phong:

— Hay là anh chịu khó dạy nó học?

Phong tuy không muốn gì hơn là được dạy Trám học, nhưng chàng làm ra bộ lưỡng lự:

— Sợ tôi còn bận học. Nhưng cứ về nói với mẹ, nếu mẹ cho phép thì nhân thế tôi dạy học hai em bé, tôi thử dạy Trám xem có công hiệu gì không? Nếu nó thông minh thì chỉ vài ba tháng là cùng.

Viên lên tiếng gọi Trám lại. Trám ngo ngắc không hiểu hai anh đương bàn chuyện bí-mật gì. Viên nói:

— Anh Phong bảo nếu cô muốn học chữ quốc ngữ thì anh ấy dạy cho.

Trám vẫn chưa hiểu, hết đưa mắt nhìn Viên lại nhìn Phong Phong bật cười, nói:

— Có gì mà cô nhìn chúng tôi như nhìn hai con vật lạ... Nếu cô muốn học chữ quốc ngữ thì tôi dạy cho.

Rồi muốn cho được tự nhiên, Phong nói đùa:

— Thôi được rồi, hôm nào được ngày cho phép cô đem gà sói sang nhập môn.

Trám vẫn chưa biết là truyện đùa hay truyện thật, nhưng cũng cứ gặt liêu, rồi mỉm cười lảng ra chỗ thợ gặt.

Viên cũng đứng lên bảo Phong:

— Thôi tôi về kéo ở nhà nó quên không cho chim ăn. Nhân tiện tôi nói chuyện này với mẹ, nếu được phép thì anh cho em nó học ngay.

Phong ngồi chờ cho Trám đi khuất vào cổng làng. Chàng vừa toan lên tiếng gọi Trám, thì Trám đã vội vã bước lại gốc đa. Phong biết là Trám muốn hỏi lại cho rõ câu chuyện lúc nãy, liền bảo Trám ngồi xuống bên mình rồi nói:

Em để anh dạy em học quốc ngữ, em sẽ biết đọc, biết viết, em sẽ như mọi người khác, em cũng đọc sách... em cũng viết được thư... viết thư cho anh.

Trám mỉm cười, nhìn Phong một cách tình nghịch, như có ý bảo:

— Ông thầy dạy học của em rồi đáo-đề lắm đấy!

Phong nói:

— Không, Anh không nói đùa đâu. Anh sẽ là ông thầy giáo rất nghiêm. Em phải hết sức học cho chóng giỏi, lười anh sẽ phạt và rền chăm thì anh sẽ thưởng...

Phong vừa nói vừa giữ một vé mặt đạo mạo làm Trám lại bật buồn cười. Phong nói:

RÚT NỌC LẬU GIANG

(Nhời noi của M. Nguyễn - Văn - Sáng Hà-Đông)

Từ hôm 1er août nhà thuốc Bình - Hưng dọn lại n° 67 phố Cửa - Nam Hanoi, đặt ra phiếu thưởng sách thuốc cũng mua hàng được trừ 20% được nhiều các bạn hoan nghênh người ca tụng sách thuốc, nói rõ các bệnh; người vui thích mua hàng được giá hơn. Hiện tôi đã được đọc quyền sách thuốc, cũng đã dùng qua thuốc, xin giới thiệu các bạn. Như người sau khi khỏi chứng bệnh Lậu - giang, Hạ-Cúm, còn lại: nước tiểu khi trong khi vàng, thỉnh thoảng ra đờm tí mù, ăn, (củi) độc, làm việc gì quá độ bình như bệnh phục phát. Mà bệnh giang thấy giắt thịt, nổi mụn đỏ, có khi tóc lại hay rụng, thì dùng ngay một hộp thuốc Kiên-Tinh-Tuyệt-Nọc-Lậu-Giang là khỏi rất hạn. Nặng 0,6 hộp, nhẹ 2, 3 hộp. Giá 1\$ 50/1 hộp.

Bệnh lậu thời kỳ đương phát, thấy mủ nhiều, có khi lại thấy máu, xưng tức cường đương đau, đi đại đi một mớ vào thấy đau (periode ague) dùng ngay nhẹ 2, 3, 4, hộp, nặng 5, 6, 7, hộp là khỏi rất hạn. 0\$50 một hộp.

Bệnh Giang, nổi hạch phát mụn, hấp sốt, có người thấy chân tay mỗi mết, nổi mụn đỏ dôm t.t. Dùng 1 lọ thuốc Giang 0\$70 là khỏi. Nặng 6, 7 hộp nhẹ 3, 4 hộp. (Các thứ thuốc đều không có chất độc không công phạt, hại sinh dục hay sức khỏe, đàn bà có mang dùng cũng được). Xin cứ lại Bình-Hưng 67 phố Cửa Nam Hanoi mà mua. Ở xa gửi thư về hoặc mandat xin đề: M: Bình-Hưng 67 rue Neyret Hanoi. Ai hỏi về các chứng bệnh xin phúc đáp. dành mạch, hoặc gửi về xin sách thuốc sẽ biếu M. NGUYỄN-VĂN-SÁNG HÀ-ĐÔNG.

CONNEMEO

KỊCH VUI HAI HỒI

HỒI THỨ I

Cậu, Mẹ

Cậu đương ngồi ghế xích đu, đọc sách

Mẹ (hốt hơ hốt hải ở nhà dưới chạy lên) — Cậu ơi! nguy mất rồi.

CẬU (sợ hãi bỏ rơi quyển sách) — Cái gì thế, mẹ?

Mẹ (giọng run run) — Mất con mèo Xiêm!

CẬU (cười) — Ô! ngờ cái gì, mẹ làm tôi sợ hết hồn.

Mẹ — Lại còn không hết hồn! Mất con mèo Xiêm mà cậu tưởng truyện chơi à?

giữ được... Những người ở dưới muốn nghe rõ lần lượt rủ nhau lên gác. Còn những người trên gác muốn mát lại rủ nhau xuống. Cả thế mãi không thôi.

Lêta

Thỉnh giả, cả hai giống, có đến 7, 8 trăm đầu.

Các bà, các cô đều đông. Phần nhiều không được trắng như mọi khi, ý chừng nóng quá, mồ hôi ra trôi cả phần.

Nhưng vì đến sau, phải đứng cả. Có độ hơn 400 ghế thì các ông râu mày ngồi mất đến ngoài ba trăm rưỡi ghế. Ông huyện Trị, thân sinh ra cô Xiêm, đứng lên xin các ông râu mày nhường chỗ cho các bà quần thoa «ít đúi». Cái gì chứ cái ấy thì cố nhiên là thỉnh giả phải khỏe không chịu nghe, viện lẽ rằng họ không lẳng (nếu tôi có thể dịch chữ «galant» là «lẳng» được).

Muốn cho thỉnh giả lẳng lẳng mà nghe, các tờ chức viên dùng «suyt». Sau có người — chừng cũng thạo về khoa học — nghĩ ra được một kế rất diệu, là đi mượn cái chuông. Anh hàng kẹo hay anh hàng dầu nào cho mượn chuông ấy, chắc cũng được biệt đãi.

Trong khi cô Xiêm diễn (đối với tôi thì là khi tôi thấy mồm cô lấp bắp) thỉnh thoảng lại thấy tiếng chuông lắc. Đó là vì chữ vị thỉnh giả ồn-ào quá. Tự xét mình, tôi không thấy tôi ồn-ào tí nào cả, hay là tôi không phải là thỉnh giả.

Từ đấy trở đi, cuộc ồn-ào là chính mà cuộc diễn thuyết lại hóa ra việc phụ.

Cho nên tan sớm.

Ngym

CẬU (riều cợt) — Con mèo là con mèo, và chỉ là con mèo tuy là con mèo Xiêm.

Mẹ — Nhưng là con mèo Xiêm mẹ cho. Tháng sau, nhờ mẹ đến chơi hỏi đến nó thì cậu tinh sao?

CẬU — Thì ta nói phăng là nó đi mất, hay bị chuột ăn thịt cũng được chứ gì.

Mẹ — Trời ơi! cậu còn đùa được ư? Con mèo ấy mẹ yêu quý lắm kia.

CẬU — Nhưng mẹ đã cho chúng mình.

Mẹ — Vẫn biết thế. Nhưng mẹ cho không phải để mình đánh mất hay để chuột ăn thịt. Trong những bức thư gần đây, luôn luôn mẹ hỏi thăm tin tức về nó, và mẹ dặn cậu kể rằng

qua, nhờ mẹ qua.

CẬU — Lay mẹ

Mẹ vợ — Ô! các con đồ này có khỏe không? Ô, trông khá đấy. Thế nào! con mèo Xiêm tôi cho bây giờ nó bằng nào rồi?

Mẹ — Bầm, nó lớn lắm rồi a. Nó đẹp lắm, ngoan lắm, hay chuốt lắm mà nó lại mới.....

Mẹ vợ (sùng sùng) — Thì tôi vẫn bảo nó là một con mèo rất quý.

Mẹ — Bầm, nó lại mới đẻ một lứa ba con trông xinh quá đi mất thôi.

Mẹ vợ (có vẻ kinh ngạc) — Nó... nó..

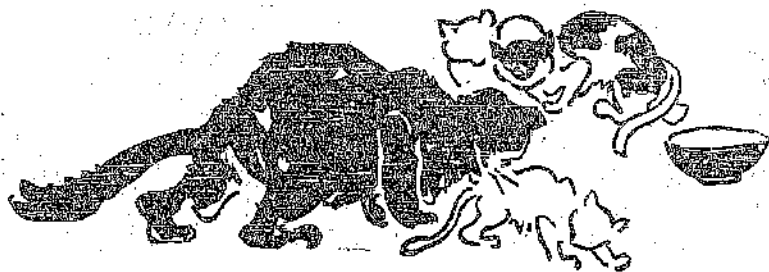
Mẹ — Bầm nó đẻ một lứa...

Mẹ vợ (ngạc) — Nó đẻ...

Mẹ — Bầm vàng. Mời mẹ vào xem, rồi chúng con xin chọn biểu mẹ một con đẹp nhất.

Mẹ vợ (dăm dăm nhìn con gái và... con rể) — Lại mèo đẻ mà đẻ được? May lại đánh lừa tao!

CẬU, Mẹ đưa mắt nhìn nhau sợ hãi

phải chăm nom cho nó ăn một ngày hai bữa cơm và hai bữa sữa.

CẬU (hơi chau mày) — Vậy bây giờ mẹ bảo tôi phải làm phép gì cho nó trở về?

Mẹ (ngắm nghĩ) — Hay mua con khác thế vào?

CẬU (mỉm cười) — Tùy mẹ. Việc đó, tôi để mẹ được toàn quyền, tự do hành-dộng.

Mẹ (giọng khờn ngoan) — Cậu phải hiểu, đánh mất con mèo quý của mẹ cho, thì chúng mình sẽ khổ với mẹ. Vì thế mà mình sẽ mất phần gia tài cũng chưa biết chừng.

CẬU (lạnh lùng) — Mẹ muốn lo xa cứ việc mà lo xa. Chứ tôi là rề th có can dự gì đến gia tài của mẹ vợ.

Mẹ — Hãy nói chuyện con mèo đã! Bây giờ ta phải mua con khác giống hết con mèo mẹ cho. Tôi chỉ nhớ mẫu lông và tâm thước của nó thôi, còn nó đẻ hay cái, tôi quên không để ý đến.

CẬU — Cái! Điều đó tôi nhớ chắc chắn lắm.

Mẹ (vui vẻ) — Thế thì tốt lắm, tôi đi mua ngay đây.

HỒI THỨ II

Ba tháng sau

Cậu, Mẹ, Mẹ vợ

Mẹ (thấy mẹ đến đơn-đả vỗ vấp ra chào) Lay mẹ a! chúng con mong mẹ

Ba người cùng ra.

Hạ màn

KHÁI-HUNG

THUỐC TRỊ BA CHỨNG ĐAU BỤNG

ĐA-ĐÀY, PHÒNG-TÍCH, KINH-NIÊN

1-) Đau tức giữa ngực, lại chói qua sau vai, rồi đau lan xuống ngang thất lưng ợ hơi lên cổ có khi ợ cả ra nước chua; có khi đau quá nôn cả đồ ăn ra nữa; đau như thế gọi là đau dạ dày (đau bao tử). — 2-) Đau bụng trên hay bụng dưới, cơn đau rất dữ dội; hề ợ hay đánh trung tiện thì đỡ đau; cách mấy ngày hoặc một tháng đau một lần; đau như thế gọi là đau bụng kinh niên. — 3-) Đau chói chói trong bụng ngày đau ngày không; ngày muốn ăn, ngày không muốn ăn, lơ lửng thất thường sắc mặt vàng vọt hay bủng beo, da bụng đầy bì bịch; đau như thế gọi là đau bụng phòng tích.

Ai mắc phải, hãy viết thư kể chứng bệnh thật rõ, bản hiệu sẽ gửi thuốc bằng cách lĩnh-hóa giao ngân.

Thư từ và mautat đề NGUYỄN-NGỌC-AM, chủ hiệu: ĐIỀU-NGUYỄN ĐẠI-DUỐC-PHÒNG 121 hàng Bông (cửa quyền) HÀ NỘI

Muốn làm một việc gì to tát, mạnh bạo rung động cả toàn dân phải có nhiều người hội họp lại. Bền nước Ý, mỗi lần Mussolini diễn thuyết, có trên 10 vạn người đến nghe. Lúc ông thủ lượng nói, mọi người im phăng phắc, không hề có một tiếng động nhỏ.

Mà muốn cho nhiều người hội họp được việc, tất phải có xếp đặt, có trật tự. Sự xếp đặt khéo không bao giờ làm cho những việc to tát thất bại. Hitler, được nắm quyền chính trong tay, cũng là nhờ ở sự biết xếp đặt đáng mình, biết xếp đặt những quyền tài sản liêu lạc của quân đội.

Người mình, hề còn chưa biết xếp đặt, thì không bao giờ làm được một việc gì to tát cả.

Thạch-Lam

Công chúng mỗi lúc một đông thêm. Tiếng ồn-ào mỗi lúc một lớn. Trên kia, cô Xiêm vẫn nói. Dưới này, họ lục đục chen nhau, cãi nhau về chỗ ngồi. Một ông to béo, luôn tay run người này, ăn người nọ, để bênh vực cái đồng hồ đeo tay của ông.

Giữa lúc mồ hôi đương đua nhau làm ướt áo mọi người thì bỗng cái quạt điện ngừng chạy.

Một ông dầm lên chân một cô ngồi cạnh để tỏ ý bất mãn, rồi đứng lên diễn thuyết với hai người đằng sau số lên.

Dần dần, cả những người ngồi đều đứng lên, rồi muốn cho cao hơn, họ đứng cả lên ghế.

Cô Phan-thị-Nga trợ bút Phụ-nữ tân-văn

Một vài ông cố sức mở một « đường huyết đạo » xông vào gần chỗ tôi, phàn nàn rằng mình vẫn mộ tiếng diễn giả mà không được nghe lấy một tiếng nào. Các ông đứng lau mồ hôi một lúc rồi chèo má lên một cái ghế nghênh cổ trông. Lúc thấy được mặt diễn giả, các ông sung sướng chen ra, tỏ ý mãn nguyện lắm.

Cái nóng bức trong hội quán cùng với sự náo động cứ tăng mãi lên. Đến lúc những cánh quạt vì lòng nguyện vọng nhiệt thành của công chúng lại bắt đầu quay, mà trật tự vẫn không

CHÚ Ý: Mua một năm báo A. J. S. (niên khóa 934-35) sẽ được biểu quyền « Les Fautes de français expliquées » do báo A. J. S. soạn và xuất bản. Nhờ đính thêm năm xu tem để gửi quyền sách đó

— Mỗi lần nghe tiếng em cười, anh lại ao ước được nghe tiếng em nói. Vì anh chắc tiếng nói của em cũng như tiếng cười của em, trong trẻo, vui tươi.

Rồi Phong bảo Trám đưa cho mình mấy bông thóc nếp cầm ở tay. Thấy mấy bông lúa tết cứng trông đẹp mắt, Phong hỏi:

— Đây gọi là tết chớ sợi phải không? ... hay là tết con mèo... hay tết con gà?

Bà lão, Trám lắc đầu cả ba. Phong không biết thứ tết nào khác ngoài ba thứ ấy ra, nên thôi không hỏi nữa, chép miệng nói:

— Già em biết viết thì có phải dễ dàng không?

Rồi Phong rút từng hạt thóc, loay hoay xếp thành chữ, hỏi Trám:

— Thế đó em biết hai chữ gì đây?

Thấy Trám cúi xuống nhìn chăm chú, Phong bảo:

— Em có biết gần thế cũng không tìm ra đâu. Khi nào đọc được chữ quốc ngữ thì tự khắc biết... đây là chữ Phong, còn đây là chữ tên em: Trám.

Trám nũng nịu, lấy tay xóa hai chữ đi.

Phong rút túi áo lấy khăn lau tay, làm rơi ra một con dao ríp. Trám nhìn thấy con dao, đôi mắt bỗng sáng quắc, rồi giơ tay cầm lấy ngắm nghía. Phong toan lấy lại thì Trám ra hiệu bảo chàng cho mình. Phong bảo con dao đó rất cần cho chàng ở nhà quê, nhưng Trám cứ nhất định không chịu trả lại và bỏ dao vào túi áo cánh. Phong hơi lấy làm lạ, không hiểu vì cớ gì, Trám lại khấn khoản muốn có con dao đó. Chàng đứng đây, giơ tay tỏ mạnh, trong người thấy dễ chịu, khoan-khoái đứng ngắm giòng sông một lúc, chàng nghĩ ra được sự gì, cúi xuống bảo Trám:

— Ra bờ sông đi, ở đây gần bọn thợ quá, không được tự do.

Trám gật.

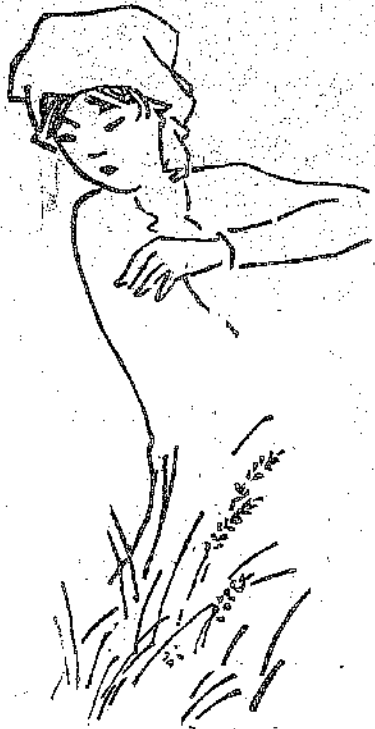
Hai người lần theo bờ cỏ. Trám đi trước, vừa đi vừa lấy tay rẽ những bông lúa nặng hạt trĩu xuống đất, chốc chốc lại quay lại nhìn về sau có ý bảo Phong không nên đi gần mình quá.

Đến bờ sông, hai người cùng dừng lại, rồi như đã ngầm hẹn với nhau trước, cứ men theo phía bờ sông đi về phía cánh đồng vắng. Đến chỗ nước sông gần bờ, Phong bảo Trám đứng lại, để chàng rửa tay. Trám ngồi ở bãi cỏ đợi. Phong cúi xuống khoảng nước thấy chỗ ấy lúa cao che lấp kín, bảo Trám:

— Chúng mình ngồi đây nói chuyện hẳn được yên thân... Kia, sao em không rửa mặt cho mát?

Phong rúng khăn ướt rồi đến ngồi sát bên Trám đưa khăn cho nàng lau trán. Trám vội ngồi né ra, Phong

nhìn thấy nàng lúc đó hai má đỏ bừng, mắt sáng lên khác thường. Phong vứt chiếc khăn ướt để phơi trên cỏ rồi lang yên ngồi ngắm Trám. Con Trám dăm-dăm trông ra phía sông như nhìn một vật vô hình: trên áo nàng, từng làn ánh sáng phản chiếu ở mặt sông lên chạy qua lần lặn như những ngọn sóng. Xa xa, như ở một thế giới khác, vắng vắng đưa lại những tiếng cười nói của bọn thợ hái. Bên cạnh hai người, gió chiều đưa rên trong ruộng lúa già, làm rung rinh, nghiêng

ngả những ngọn lá, bông thóc. Một tiếng rì rào đưa ra và thoảng qua đều-hiêu như một tiếng thở dài. Phong se sẽ gọi Trám:

— Em...

Trám vẫn không quay lại, vẫn về tà áo. Phong nói:

— Anh nghĩ thương em lắm... em khổ sở mà anh không có cách gì giúp em được. Nếu em được phép học anh sẽ hết sức dạy em, rồi anh sẽ làm thế nào cho đời em sau này được sung sướng, an nhàn...

Phong liên miên nói mãi, thì thầm bên tai Trám những điều mong ước viễn vông, lòng khao khát một cuộc đời tốt đẹp về mai sau, những việc chàng đã dự định từ khi bắt đầu yêu Trám.

— Em không ngại gì, vì đã có anh, nếu em bằng lòng thì anh sẽ với em... anh sẽ cam đoan rằng sau này em sẽ là vợ anh...

Trám ngừng mặt nhìn Phong, đôi mắt long lanh ướt lệ, nửa như lo sợ, nửa như cảm-động. Nàng lắc đầu một cách thất vọng có ý bảo Phong: không thể thế được.

Phong như đáp lại ý nghĩ của Trám, quả quyết nói:

— Anh không cần gì tai tiếng, nếu nhà không cho phép anh được lấy em, mà anh chắc nhà cũng không bao giờ cho phép, anh sẽ cùng em đi biệt xa hẳn... rồi hai ta

CUỘC ĐIỂM SÁCH

40 Bài tập đọc

SÁCH này của hai ông Nguyễn-Đức-Phong (nguyên giáo học) và Tô-hữu-Trác (giáo học về hưu) soạn cho học sinh lớp trung đẳng năm thứ nhất.

Sách có 64 trang giấy in, mà nếu kể cả trang « cái chính » thì có 65 trang. Trong đó sưu tập các bài trích ở văn cổ và kim như: *Chính phụ mong chồng*, *Ngồi rồi là thuốc độc*, *Trong điện Pantheon*, *Trong nhà người mèo*, *Đời người anh bạc*, *Tiếng đàn canh khuya*, *Khóc chồng*, *Khóc vợ*,... v. v.

Nghĩa là trong quyển sách đó có đủ các mẫu văn của các tay danh sĩ tiền hồi và đương thời (các danh sĩ đương thời hẳn bằng lòng lắm). Có thể nói đó là nơi hẹn hò, tụ họp của những ngài Lan-Khai, Phạm-Quỳnh, Khai-tùng, Thi-Điền, Nguyễn-mạnh-Bồng, Thế-Lữ, Nguyễn-Du, ... Lại có cả ngài Nguyễn-khắc-Hiếu nữa.

Quái, nhà văn hào ấy lúc nào cũng say, mà ở đâu cũng có mặt.

Luận quốc văn

CUỐN sách trên (40 bài tập đọc) là của hai nhà sư phạm soạn, có phương pháp, cần thận, khéo đặt những câu hỏi khiến học sinh biết phân biệt, trong quyển đó, những vấn đề với văn hay.

Nhưng không lẽ sư phạm một ty nào, người ta cũng soạn được sách về giáo khoa. Một chứng cớ: « *Luận quốc văn* » ra đời. Soạn giả của nó là ông Đoàn-nhu-Khuê, văn-gia kiêm đối trường gia. Ông giỏi đến thế, thảo nào!

Văn-gia là vì năm xưa đâu như ông có xuất bản một cuốn sách nho-nhỏ nào thì phải.

Đối trường gia là vì... ông là đối trường gia.

Ngay trang đầu quyển « *luận* » ấy đã có một bài đề-từ đề giới thiệu ông với mọi người:

sống riêng một nơi, vì từ nay, anh không thể nào rời bỏ em ra được. Trời dần dần về chiều. Bóng hai người đã lan dài in xuống mặt sông, rung rinh trên ngọn nước. Gió in, các bông lúa đều yên lặng. Mây đám mây cũng ngừng lại như nghe ngóng. Về phía đông, một vài ngôi sao chiều long lanh trên nền trời tím nhạt.

Ấu yếm Phong kéo Trám ngả đầu vào vai mình; hai điệu thổ hòa hợp, hai tâm hồn rung động, như cùng đương sống một thế giới lặng lẽ thần tiên, cái thế giới mơ mộng của những người lần đầu được biết cái hương-vị say sưa của tình thương yêu.

(Còn nữa)
Nhất-Linh

Bà thân-bao giờ lại được gọi.
Hai-Nam đối trường lại ra đời.
Buổi đời khủng-hoang đêm vắng buồn,
Đời có liên-miêu cũng buồn chơi.
Thế thì sự buồn-bán của ông Đoàn-nhu-Khuê rồi nên thơ... Mà bài thơ của người đề từ (ông Lương-quí-Lập) cũng rất nên... buồn bán.

Sau bài đề-từ lại có bài tựa bằng văn xuôi.

Tác giả của nó là ông Mai-dăng-Đệ. Ông mở đầu bài tựa ấy bằng một câu ý vị sâu xa lắm.

Ông tự hỏi tại sao người mình lại làm luận. Rồi ông tự trả lời:

— Vì « người Việt-Nam ta có số làm luận; ngày xưa làm luận chữ Hán ngày nay làm luận chữ quốc ngữ, chữ tây. Trong các kỳ thi bảy giờ... môn luận vẫn là quan trọng hơn cả. Có lẽ trời sinh ra ta chỉ để làm luận thôi chăng? »

Bởi vậy có lẽ trời sinh ra ông Đoàn-nhu-Khuê để làm quyển « *Luận quốc văn* », sinh ra ông Mai-dăng-Đệ để viết những lời tựa lý thú như thế.

Bài tựa với quyển văn thực xứng nhau!

Kết luận bài tựa, ông Mai lại có một câu phê-bình:

« ... Tôi chỉ mừng cho ông là đã biết buồn bán đầu cơ, ông đã mấy lần bán văn ở chốn thị-thành, nay lại xuất bản quyển « *Luận quốc văn* » này cũng không khác gì như mở hiệu Hải-Nam đối trường... »

Phải, cũng không khác.

Thực khó lòng tìm được câu phê-bình sâu sắc hơn.

Cũng luận quốc văn

CÁCH đây ít lâu, tôi đã được hân-hạnh giới thiệu với độc giả một quyển sách nhan đề cũng là « *Luận quốc văn* » của ba ông Nguyễn-Đức-Bảo, Đoàn Quán và Vũ-văn-Quần.

Quyển sách ấy có một cái giá trị khôi-hài đặc biệt, vì trong đó có những bài văn, hễ cứ đọc lên là cả độc giả và tôi cũng phải lăn ra cười.

Thế mà đem dùng trong các lớp trung đẳng và cao-đẳng thì còn gì là sự nghiêm trang của nhà trường!

Bởi thế chúng như sách bán chạy đầu có một vài quyển.

Chư tác giả lấy làm không bằng lòng lắm. Một ông có viết thư về P. H. nói mát tôi. Nhưng lỗi đó không phải ở tôi.

Đến nay, ông Ng.-Đức-Bảo lại cho ra quyển « *82 bài luận quốc văn* » cũng dùng cho học trò lớp trung đẳng và cao-đẳng. Ồi đã tưởng ông làm sách để nói mát tôi lần nữa.

May sao lúc đọc tôi thấy những bài giản-dị hơn trước và gãy gọn, tự nhiên hơn.

Các bài cũng chia ra làm bốn loại: tả chân, thuật truyện, thư từ và luận thuyết. Bài nào cũng có lời dẫn, dàn bài rõ ràng và cần thận.

Giá trước kia soạn sách, các ông cũng ghét văn sáo và theo một lối như lúc soạn cuốn này có hơn không?

Lê-Ta

KIEU NHÀ ĐẸP DO TAY NGƯỜI CHUYÊN-NHIỆP VẪ

Chúng tôi đã ngoài 16 năm chuyên-nghiệp vẽ kiểu nhà. Vì được lòng tin của các ngài trong ba kỳ, nên chúng tôi đã lập thêm một sở nữa ở THANH-HÓA. (Xin tính giá hạ)

TOUT POUR ARCHITECTURE

NHUẬN - ÔC

SIÈGE : 168, Rue Lê-Lợi, HANOI (Gần trường Thê-dục)

AGENCE : 63, Avenue Maréchal Joffre, Thanh-Hóa

PROPHÉTIE ÉGYPTIENNE
TIEN TRI AI CẬP
ĐOÀN VIỆC TRƯỚC SAU ĐUNG NHƯ THÂN
gửi thơ về *Olisana* ĐÁP-CÁU
Đến ngày sinh ở tên họ, biệt
Thử định mệnh 0-70 năm tuổi phôi

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

TIN TRONG NƯỚC

Mới tìm được kho vàng ở đáy biển Sầm-sơn

Thanh-hóa — Một người thuyền chài, trong khi đánh cá ở cách làng Hải-nhuận chừng 500 thước tây đã vô tình tìm thấy một kho vàng ở đáy biển. Chỗ này tựa một cái chùa bình vương, chung quanh như cái thành. Chỗ đóng cửa ngăn làm ba lớp: lớp thứ nhất có tiền trinh, lớp thứ hai bạc và lớp thứ ba vàng — chỗ này sâu chừng 4 thước tây.

Tiền trinh khắc niên hiệu Cảnh-bưng, vàng và bạc thì từng nén 10 lạng một. Lại còn mò được hai khẩu súng cổ bằng đồng than khảm vàng.

Vàng đồng giá 500p. một nén mà họ bán chỉ có 5, 6 chục, nên quan trên đã cho đòi hỏi các làng lân cận để giữ lại, sau này sẽ sung công một nửa và một nửa trả lại cho người mò được.

Xét ra họ đã mò mất đến vài ba phần (vài ba trăm nén) Còn bảy tám phần quan trên đã cho lính canh gác.

Mấy hiệu to bán đồ vàng bị khám

Nhiều hiệu to bán đồ vàng ở hàng Bồ và hàng Bạc đã bị khám và bị nghi là có mua rẽ vàng ở Thanh-hóa. Đã tìm thấy ở hiệu Tiến-Mỹ (hàng Bạc) nhiều vàng nén, trị giá tới 20.000\$ và ở hiệu Kinh-kỳ (hàng Bồm) 13 thoi đo hiệu Tiến-Mỹ bán cho lấy 7.600p.

Cuộc hội nghị Học quan

Huế. — Ngày 3 và 4-9 vừa rồi quan Thượng thư bộ Q. G. G. D. có triệu tập các quan đốc học, kiểm học, giáo thụ huấn đạo ở các tỉnh, phủ, huyện Trung-kỳ về Huế để chỉ dẫn cho những điều cần thiết trong khi thừa hành.

Những vị học quan đó không có quyền nghị sự mà chỉ được phép trình bày ý kiến của mình về việc gì có quan hệ đến vấn đề phổ thông giáo dục, rồi việc ấy có làm hay không là tùy ở bộ Giáo dục

Học sinh bậc tiểu ban không bắt buộc phải học chữ Hán

Có tin bắt đầu từ kỳ I hai trường này nhà học chính đã ra lệnh bãi việc bắt buộc các học sinh bậc sơ học phải học chữ Hán.

Người Việt-nam sang Xiêm Yết thị giá ngô ở chợ Haiphong và ở các đình, chùa

Chính-phủ Xiêm mới hêu thị rằng: người kiều dân annam ở Xiêm, khi về Annam phải nộp cho chính phủ 20 đồng bạc Xiêm, về rồi lại sang phải trả gấu, nếu để lại mà về lần nữa thì phải trục xuất và bị phạt 100 đồng. Ai muốn thông thương phải nộp 20 đồng một năm; không xin giấy bị trục xuất, muốn ở lại phải nộp 100 đồng. Người sang chơi phải đưa căn cước và hẹn đúng giờ, sai bị phạt; đàn bà sang chơi mất hai 20 đồng một năm.

Viện dân biểu Trung-kỳ họp Đại hội đồng

Huế — Mọi năm, viện dân biểu Trung-kỳ họp Đại hội đồng thường niên vào đầu tháng Septembere, nhưng năm nay vì ngân sách chính phủ chưa làm xong, nên đến thượng tuần tháng Octobre viện mới có thể họp được.

Giảm thuế thân tại Nam-kỳ

Saigon 1.9. Quan Thống-độc Pagès định giảm thuế thân năm 1935 ở khắp Nam kỳ xuống 5p50 và cho những người đã đóng thuế năm nay không phải đóng thuế còn thiếu lại những năm từ trước.

Quan Thống sứ định từ nay mỗi ngày ngài sẽ gửi đi tin đi cho các quan đầu tỉnh biết giá ngô ở chợ Haiphong để yết thị ở các đình, chùa cùng những chợ ngô lớn cho dân gian biết.

Ý ngài muốn cho các nhà trồng trọt hàng ngày biết giá ngô xuất cảng ở Haiphong để tiện việc buôn bán.

Việc khám xét các ô-tô vận tải

Theo nghị định quan Thống sứ ngày 16. 6. 34, việc khám xét các ô-tô vận tải giao cho:

1. — Tại Hanoi và Haiphong, viên chức sở Công chánh giữ việc kiểm soát ô-tô.
2. — Các tỉnh, viên chánh lục lộ có tuyên thệ.

Xe chở khách cứ ba tháng phải khám một lần, mỗi lần phải trả một đồng lệ phí, khi khám lại phải trả hai đồng.

Xe chở hàng sáu tháng một lần, mỗi lần khám trả năm hào, khám lại một đồng.

Xe nào chạy ba tháng trở lên được miễn trừ.

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

Hội tư bản dưới quyền kiểm soát của quan Toàn-quyền Đông-pháp

Vốn của hội là :

1.000.000 lạng bạc Thuong-Hải và 8.000.000 quan tiền Pháp

XỔ SỐ HỘI VỐN CHO PHIẾU TIẾT KIỂM

Chủ tọa : Ông Soulet, Tổng-lý nhà Pháp-Hoa ngân hàng ở Saigon
 Dự kiến : ông Mont và Nguyễn-văn-Khuong và có quan Thanh tra đương quyền kiểm soát của các hội tư bản.

Phiếu số	Cách thức số 2 — Bộ số 773 đã xổ trúng	
773	Ông Huỳnh-công-Danh ở Pnompenh.	\$1.000,00
8146	Ông Lanhi ở Cambum.	1.000,00
5951	Ông Văn-công-Liên ở Phanhiết.	500,00
16743	Ông Lê-quy-Hậu ở Yênbay.	500,00
18337	Ông Hoàng-nhã-Vân ở Haiphong.	500,00
1555	Ông Lê-văn-Vy ở Hanoi.	250,00
13766	Ông Nguyễn-văn-Nghi ở Cao-bang.	250,00
1473	Ông Nguyễn-văn-Hiếu ở Sơn-tây.	250,00
2012	Cách thức số 3 — Bộ số 160 đã xổ trúng	
190	Ông Nguyễn-trọng-Thi ở Hanoi	500,00
	Bà Lê-thị-Thoi ở Mỹ-tho	520,00
1415	Xổ số chia tiền lời cho hạng phiếu số 3	
1478	Số tiền chia là : 435\$28	
4428	Ông Delorge Leopold ở Hanoi	108,82
1429	Ông Nguyễn-việt-Nhuận ở Huế	108,82
	Ông Trần-danh-Thanh ở Hà-tinh	108,82
	Ông Nguyễn-quang-Chinh ở Hanoi	108,82
820B	Xổ số hoàn vốn gấp bội cho hạng phiếu số 5	
820A	Ông Lâm-văn-Hue ở Sadec	2.500,00
	Phiếu không đóng tiền tháng	
7523	Xổ số hoàn nguyên vốn cho hạng phiếu số 5	
2865A	Bộ số 2759 đã xổ trúng	
5707A	Ông Havau Bastiste ở Tayninh.	1.000,00
4738A	Bà Lê-thị-Sang ở Bènhhoa.	200,00
	Ông Nguyễn-văn-Ninh ở Bả-ninh	200,00
	Phiếu không đóng tiền tháng	
9708A	Xổ số miễn góp Cho hạng phiếu số 5	
1746A	Bộ số 1628 đã xổ trúng	
6946A	Ông Nguyễn-xân-Nung ở Haiphong.	500,00
12684A	Ông Hồ-Duy ở Nghệ An.	200,00
12667A	Ông Lacs ở Pnompenh.	200,00
3505A	Cô Tôn nu Thoi Anh ở Saigon	200,00
6127A	Phiếu Vô danh ở Saigon.	200,00
8769A	3 phiếu này không đóng tiền tháng	

Số tiền hoàn vốn gấp bội cho hạng phiếu số 5 về tháng Septembere định là 5.000\$00 và nhằm vào ngày thứ sáu 28 Septembere 1934

Báo mới

Chánh-phủ đã cho phép ông Nguyễn-tường-Tam, báo-báo chủ-nhiệm xuất bản tại Hanoi một tờ tuần báo quốc ngữ lấy tên là « NGÀY NAY » (Aujourd'hui).

Sách mới

Bản báo mới nhận được cuốn « Fautes de Francais expliquées » của hai ông Enebet và Ngô-Bân, giáo-sư, do nhà in Tân-dân xuất bản.

TRAVART

Ô. Bùi-Thiều và ô. Bloc (tốt nghiệp thủ khoa trường Cao-đẳng Mỹ thuật Đông-Dương) mới mở ở phố Tố-Tịch số 6, Hanoi, Phòng « Travart », chuyên làm quảng cáo trang hoàng và nhận các công việc thuộc về công nghệ.

TIN TRUNG-HOA

T. G. Thạch mở cuộc hội nghị ở Lu-sơn

T. G. Thạch ở Lu-sơn có diên triệu các yếu nhân ở Nam-kinh và các nơi đến để mở cuộc Hội nghị quốc phòng. Cuộc hội ấy mở từ 25 đến 30-8.

Bắt các viên chức Nga ở đường sắt Trung-đông

Sát-cát-nhĩ. — Các nhà đương cục Mãn-châu lại hạ lệnh bắt 14 viên chức Nga ở đường sắt Trung-đông.

Tính ra trong hai tuần lễ 62 người Nga đều bị bắt về tội mưu hại hai chính phủ Nhật, Mãn.

Hai tay yếu nhân cộng sản Giang-tây bị bắt

Quan Trung-trong tiểu cộng ở Giang tây vừa bắt sống được hai yếu nhân cộng sản là Khổng-sùng-Huy, một thủ lĩnh, bộ hạ có 7. 8 vạn người và 6,7 vạn cây súng, Đạ-hách-Chu, sư-trưởng quân cộng sản.

PALACE

Le Meilleur Spectacle de Hanoi

Tuần lễ này :
 Thứ tư 12 đến thứ ba 18 Septembere 1934
 Chiều lịch :
 Một đôi Uên-vương trong cuốn phim « BACK STREET ».
 Tuần lễ sau :
 Thứ tư 19 đến thứ ba 25 Septembere 1934
 Chiều lịch :

« KNOCK »

OLYMPIA

Thứ sáu 14 đến chủ nhật 16 Sept. 1934
 Chiều phim :
UNE JEUNE FILLE ET UN MILLION

CÁC BẠN NÊN MUA NAM

và cố động cho nhiều người mua nữa
 Tờ báo sẽ đi thẳng từ người viết đến người đọc.
 Lợi cho cả hai bên
 Một cái tính nhỏ đủ tỏ rõ : mua lẻ 52 số = 3\$64. Mua năm 3\$. Lợi 0\$64 với 0\$36. Phụ-trưởng vì chi lợi 1\$00 nghĩa là được trừ 30% (không kể các lợi quyền khác nữa).

TRƯỜNG TUẦN, THÁNG CHÍN

NG: LAN SƠN ANH VỚI EM

THƠ MỚI
TỰA CỦA N. T. LĂNG

Giá 0.30

NGUYỄN-VĂN-DZINH xuất-bản

Gửi thư nhận mua trước, sách sẽ có chữ ký của tác-giả

THƯ VÀ NGÂN PHIẾU XIN GỬI CHO:

HIỆU SÁCH MAI-LINH
62, Av. Paul Doumer Haiphong

KHOA-HOC

BÀ MỤ ĂN THỊT TRÈ

Thưa các ngài, con yêu tinh này hung ác lạ thường. Xuất đời chỉ ăn thịt, mà toàn thịt trẻ con! Đứng như người ta thường nói, nó có đuôi và cái lưỡi núc-nác thật. Nhưng nó còn ghê gớm quá trí tưởng-tượng của ta nữa, vì đầu lưỡi nó lại có hai cái móc để ngoặc lấy « thịt » sống mà ăn.. Nó có những sáu cái chân.. Đuôi nó có ba đốt rỗng như cái ống, có cửa lùa để hút nước vào hoặc phun nước ra phì phì (nếu ta là người tai thính).

Mỗi khi đói, mà thấy những bọn trẻ con đang rung rảng rung rề qua trước mắt nó là nó lè tung ngay cái lưỡi giải thườn thướt ra, rồi hai cái móc vừa sắc vừa nhọn như lưỡi liềm kia liền vớ bừa lại. Vô phúc cho đứa trẻ nào vướng phải cái lưỡi có răng ấy. Vì cứ xem cái nước da thiết hi của con yêu tinh ấy thì đủ rõ nó chẳng hiểu hai chữ « nhân từ » là gì cả : hề vớ được « thịt » là nó thu ngay lưỡi về, rồi sẽ tan ra mà ăn sống.

Nếu đứa trẻ thơ kia ở phía sau, sợ quay lại không kịp, thì con yêu giơ đuôi lên bấu, cho đứa bé khốn nạn ngã sấp, ngã ngửa, ngã dúm, ngã dụi kỹ tới hết tính nhân sự, rồi mới uốn lưng nhẩy lại vồ.

Nhưng xin các chị đã có con hay sấp có cứ yên tâm. Vì đây không phải là một tin lạ ở nước Mỹ, nước Tàu hay ở châu Phi, châu Úc nào cả. Đây chỉ là truyện con yêu tinh ở ao bèo nhà ta : bà mụ, cái con chỉ háu ăn thịt lũ tý nhau, tôm tý nhau tép mà thôi.

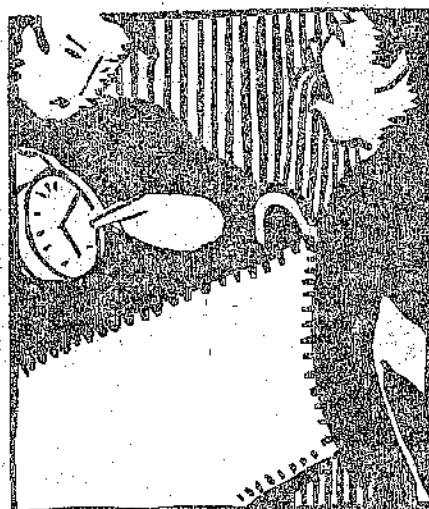
Vậy tôi xin kể nốt truyện con bà mụ.

Con bà mụ cũng biết chữ « tài » liền với chữ « lai » một vần, nên nó có tài mà chẳng dám cậy. Ngày ngày nó chỉ khoác cái áo cánh cộc trên vai, đứng thưng trong những đám rừng

bèo rậm rạp, hay ở đáy hồ ao lầy bùn. Thì ra những chỗ ấy là ấu-trĩ-viên của loài tôm tép, các ngài ạ. Chị bà mụ ta đến — không phải để xin việc — mà chính để rình mò. Hễ nó nề rồi, chị chàng ta chui vào một nơi, thè lưỡi sấp lên mặt, trông bộ lại càng từ-bi tẻ. Ấy chỉ tại nhằm về cái hồ ngoài mà lũ tôm tép trẻ người non dạ bị giết hại rất nhiều.

Chị ta còn khôn khéo hơn nữa : chị ta sợ nếu cứ một ngón ấy giở ra mãi, thì chẳng chóng thì chầy, tất nhiên sẽ có ngày bị thiên hạ chỉ mặt vạch tên ra mạt. Nên cứ ít lâu, chị chàng lại đổi một lối cho khác hình dáng đi để hành động cho dễ. Nào ngờ đầu mỗi lần lột, chị chỉ khác đi có một tý thôi. Có lẽ vì thế mà chị chàng bực mình, chỉ muốn bỏ nước đi quách cho rồi.

Thì may, trời cũng chiều lòng : xuân qua, hạ đến, được ngày âm áp, chị chàng liền tìm cái cuống cỏ, cái cành cây nào đó mà leo lên. Nhưng khi thấy cảnh vật trên không thấy đều lạ mắt, chị sợ, co cả sáu chân bấu chặt lấy chỗ đứng. Trông chị ta lúc ấy có vẻ trầm tư mặc tưởng : cẽ lẽ chị ôn lại những truyện đã xảy ra trong cái quãng 9, 10 tháng trời ở dưới nước. Sau chắc chị đã quyết, ta thấy chị chàng lại giở cái ngón « kim thuyền thoát xác » ra, lột lần cuối cùng nữa.

— Cái đồng hồ này chạy được 8 ngày không phải lên giây.

L. T. — Thế có lên giây thì chạy được mấy ngày?

RH. Bloc

Lý Toét — Bác Xá ra tỉnh đây hở?

Xá Xệ — Vàng, cụ nhờ mua gì?

Lý Toét — Nghe nói ngoài tỉnh họ thấp đèn bằng điện sáng lắm, tôi có hai hào đây nhờ bác mua hộ một chai.

Thế là thành chuẩn - chuẩn, một nàng công chúa rất ồng-ả, nếu ta có ý che cho thật kín cái đầu của nàng, cái đầu lông lẻo mà tôi thường lo ngay-ngáy hộ cho nàng : tung tăng lắm cũng có phen rơi mất.

Nhưng nếu ta nhầm, che kín cả cái thân lẫn bộ giò rất xinh xắn của nàng, thì ta sẽ thấy, không phải cái đầu có mắt phượng, mày ngài như ta mong ước, mà trái lại : một cái đầu quý sư to tướng. Trẻ tao hình như muốn lấy con chuẩn-chuẩn làm cái thí dụ cho luật thừa trừ của mình hẳn, nên cái đầu to kếch ấy chưa cho là xấu. Phải thêm thêm một cái miệng rộng hoặc, sòm soàm những lông với một cặp răng đen nháy và rắn như thép nữa. Song trời lại sợ nếu chỉ có thế thôi, thì cái đầu ấy trông cũng còn khả quan đối tý chẳng, nên ngài lại định thêm cho hai học mắt lồi, trong chứa hàng trăm, hàng nghìn cái mắt lý lý như lỗ ong đầy mặt. Rồi trên trán, trời thêm nốt cho một bộ lỗ loi ba cái mắt phụ, cho mau ăn, chóng lớn.

Vì chỉ có những mắt là mắt như vậy, nên chuẩn-chuẩn rất tinh. Và cái bộ « thần công » có từ khi còn là òa mụ, chuẩn-chuẩn vẫn giữ làm kỷ-niệm, nên mỗi khi thấy động là nó

bắn nước ra, đẩy vọt người ngoài đi ngay. Chứ đợi cho các chàng ngốc hát hết câu :

Chuẩn-chuẩn có cánh thì bay,
Có thẳng ông bụng bắt mồi đem chôn,
thì không khéo chết từ đời nào rồi còn gì.

Nhưng chàng ấy thực đáng để cho chuẩn-chuẩn cần rốn.

Chàng thứ XIII

HỘP THƯ

Bản báo vừa nhận ngân-phieu 1p00 số 012 531.169 của một độc-giả ở La-Uyên gửi, phát hành tại nhà Bru-diện Nam-dịnh, mà trong thư tên ký không rõ. Vậy ngài nào gửi ngân-phieu ấy, xin cho bản báo biết tên.

C.P.A.

(COMPTOIR DE PUBLICITE ARTISTIQUE)
QUẢNG CÁO MỸ-THUẬT

Hàng nhiều, tốt, đẹp — nếu không biết sắp đặt thì cũng như không.

C. P. A. có Họa-sĩ Tô-Ngọc-Vân và Nguyễn-Cát-Trương ở ông nom, sẽ giúp các ngài, bày biện, trang hoàng ngôi hàng cho lộng lẫy, cho đồ hàng được nổi.

Xin mời đến nói chuyện hay viết thư cho M. Nguyễn-Trọng-Trác, Bureau Phong-Hóa

ĐÀN BÀ ĐẸP TÂN THỜI AI CŨNG DÙNG KEM PHÂN SÁP SA PHONG TOKALON

AGENTS MARON ROCHAT ET Cie 45 B^o GAMBETTA HANOI

MAISON TOKALON PARIS SOCIÉTÉ ANON. AFRIQUE 3 RUE RICHER PARIS

TOKALON

V-SI TRẦN-VAN-SANG
 78, phố hàng Giấy - Hanoi.
Trước cửa chợ Đông-xuân trông sang
 Người NAM KỲ mới mở lần đầu nhất:
PHÒNG THĂM BỆNH
 CHỮA ĐỬ MỌI BỆNH
 Chuyên chữa bệnh phong tình và đau mắt
Chữa mau chóng khỏi!
Không tốn kém mảy.

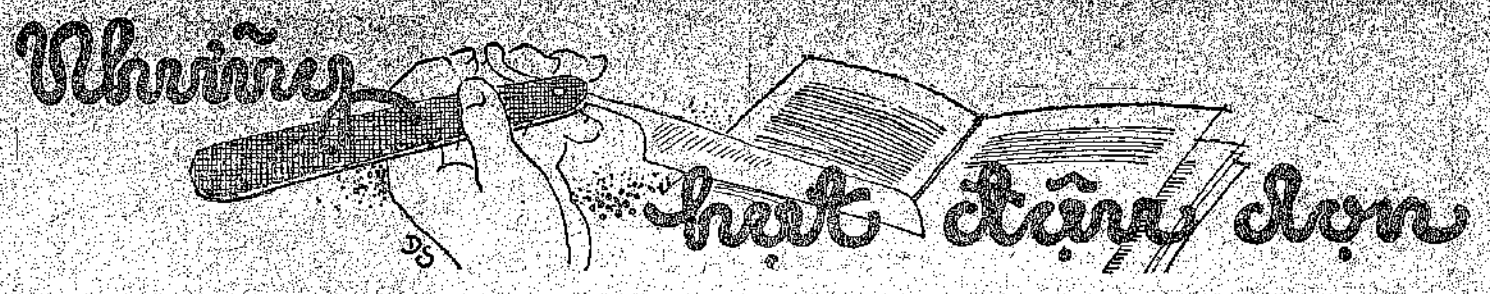
VẼ HÌNH

Truyền-thần giới nhất
Giá 2\$90 chiếu khách
 Bảng bút chì hay mực Tàu
 Cờ giấy 10x50 (lớn hơn giá khác)
 Các màu thuốc 5 p.00. Sơn-râu 8p.00. Vẽ
 áo mũ trào phục chỉ hay mực 8p.00. Sơn-
 râu 18p.00. Mẫu thuốc 1 p.00. Vẽ trông
 người đủ các thứ như bên Tây 100p.00.
 Chủ nhân đã học tại trường vẽ và đã
 làm về nghề vẽ hơn 10 năm nay nên vẽ
 rất giống, rất khéo và có cơ sở vững-vàng
 khắp nước đều biết. (Không như những
 hạng không học vẽ cũng mở hiệu rồi dụ tí
 học trò của Nhật-Nam nay thanh này mai
 đĩnh khác để lừa người).
 Gửi hàng theo cách lễ hóa treo ngân.
 Thơ hình, mandat đề: « NHẬT - NAM
 HOA- QUÁN 104 HÀNG GIẤY HANOI ».

**SÂM NHUNG BỔ THẬN
 LẠC LONG**

Trị thận hư, đau lưng mỏi gối, đại tiện
 táo, tiểu tiện đục, mắt quáng tai ù, tinh
 loãng tinh lạnh, nhập phòng không mạnh
 kém huyết hiểm con. Sau khi khỏi bệnh
 tinh, hư hỏng nhiều chỗ về bộ phận sinh
 dục, đều nên uống ngay thứ thuốc Sâm
 Nhung Bổ Thận của hiện Lạc-Long sẽ bổ
 sức lại rất mạnh.
 Mỗi lọ giá 1\$00 - 12 lọ giá 10\$00
 Ở xa gửi thơ và Mandat về cho
 M. Nguyễn-xuân-Dương viên thuốc
 Lạc-Long, số 1, phố hàng Ngang, Hanoi.

TRẦN-ĐÌNH-TRÚC
 LUẬT-KHOA CỬ-NHÂN ĐẠI HỌC-ĐƯỜNG
 PARIS. CỐ-VĂN PHÁP-LUẬT
 Số 5, Hà-g Da cũ, Rue des Cuirs
 (cạnh bãi chợ Hàng Da, Hanoi)
 Việc kiện tụng, đơn từ, hợp-đồng, văn tự.
 Đòi nợ, chia của, lập hội buôn v. v...
 Lệ hỏi pháp-luật; mỗi lượt 1 đồng
 Ở xa xin gửi mandat
 (Buổi tối cũng tiếp từ 8 đến 9 giờ).

Người lạ
 Trung bác số 5229; « Tại
 tòa thượng thẩm »
 ... Bất Bình bồi thường
 1\$00 cho Nguyễn-vân-Huân
 anh và vợ kẻ thiệt mạng...

Như vậy, Huân vừa là
 vợ, vừa là đàn ông, vừa là
 đàn bà! thật là một người
 lạ!

Văn chương
 Loa số 30 « Buổi ngày thơ »
 ... Anh trắng rằm gói
 trên mái tóc xanh của các
 khóm cây một màu trắng
 như bạc...

Thì cứ nói hẳn ra là cây
 có phải dễ chịu không?

Ngược lại...
 Loa số 30 « Sông mà yêu »:
 ... Theo đường cong
 queo trang giấy, bênh đời
 khi thăng, khi giảm, nay
 cũng đỡ nhiều...

Tờ tuồng cái đường trên
 trang giấy phải theo bệnh

chứ! Nếu bệnh theo đường
 đó, cứ việc vạch nó xuống
 cho chết quách.

Từ tẽ quá
 Hoàn cầu tân văn số 46.
 « Kỷ niệm số nhất chau
 niêu »:

... Chúng tôi chỉ biết
 cái kiếp sống khổ sở của
 bình dân là đáng lo, là nên
 tán thành coi cách...

Nên cái cách thi còn
 được, chứ nên tán thành
 cái kiếp sống khổ sở ấy thì
 các ông nhân tâm quá.

Chuyện...
 Phụ trương Saigon số 34,
 « Các điệu bát của người
 Cao-mên »:

... Song ta có thể phân
 biệt được vai nào nam, vai
 nào nữ. Biết được như thế
 một là nhờ ở người đóng
 trò hoặc trai, hoặc gái, hay
 là nhờ cách trang sức rất
 phân biệt của họ...

Ngĩa là vai đàn bà ta
 biết là đàn bà, vai đàn ông
 ta biết là đàn ông. Thật là
 một sự quan sát rất khéo
 léo.

Khó hiểu
 Cũng bài ấy:

... Ấy là kẻ một vai vai
 tưởng chánh ở phe nam, chứ
 còn nhiều vai phụ thuộc
 gánh phần sừ dắc (utilité)
 nữa...

Cả tiếng lầy lẩn tiếng ta,
 mà câu viết trời cũng
 không hiểu được.

Của ai?
 Tiểu thuyết thứ bảy số
 15, « Đòi gió bụi »:

... Từ nay tôi là người
 của hàng Bông, hàng Trống,
 của Hanoi, của trời, của
 đất, của gió, của bụi...

Sao không nói thêm: của
 mặt trời, mặt trăng, của
 sao, của mây, của nước,
 của nhà... và của tôi! Cái
 đó phải hơn cả.

Thơ.
 Phụ trương Saigon số 34,
 « Kim biên Thi Xa »:

Dân nghèo lo thuế: thân
 thuế mỏ ông ông
 Sáu đồng không, có đồng
 Châu ói! chu bép ói!
 Trốn!

Mấy câu thơ đến như thế
 thì hay tuyệt! Nhưng không
 phải chủ bép hay tác giả
 trốn đầu, người trốn chính
 là... độc giả.

Ngụy quá
 Đông-pháp số 2725, « Hoa
 rừng »:

... Gió thổi bay những sợ,
 tóc Mai dính chặt cả vào mái
 đò ổng quần cũng tung theo
 chiều gió mà phất lên nhưn,
 ngọn cỏ lá loi...

Nếu quần tung đi như
 hế, thì cỏ Mai hóa ra...
 cỏ chường?

Mê tín
 Đông-pháp số 2721 « Sau
 mấy trận mưa »:

... Người nhà quê vùng
 ấy họ nói rằng; tại Thủy
 vương dâng nước lên lấy
 quán. Không biết có thật thế
 không?

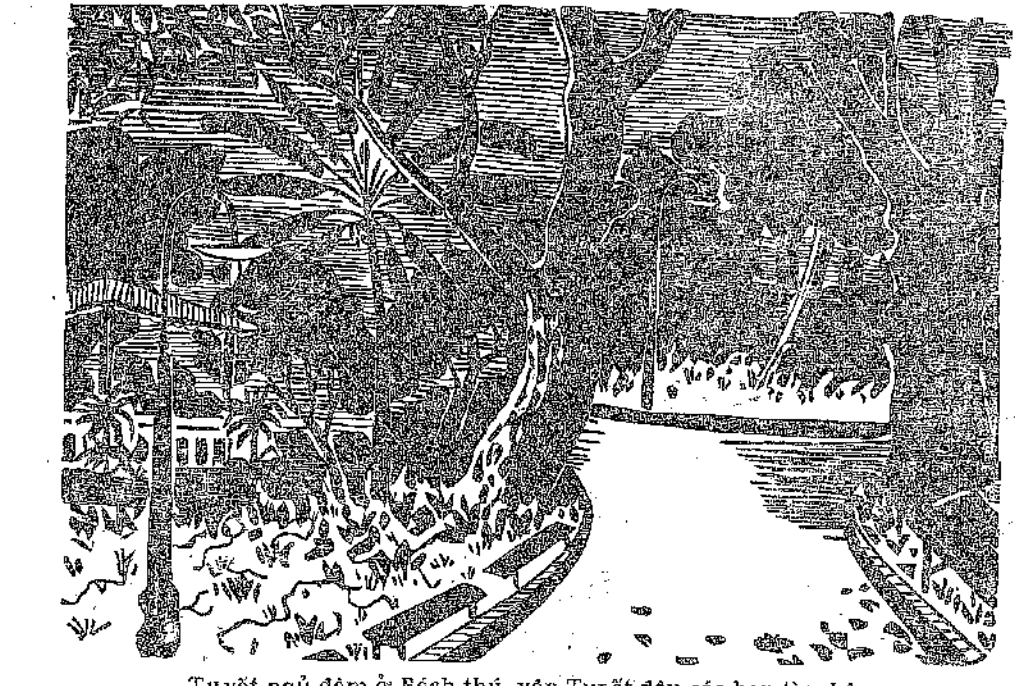
Muốn biết có khó gì! Đ
 P. cứ xuống mà hỏi thủy
 vương.

Đ.P. số 2729, « Cảnh khốc
 hại trong mấy ngày mưa »

... Ngưu-lang, Chửc-nữ,
 năm nay gặp nhau chán
 chửa cảm tình. Than ôi, cái
 cảm tình huyền hoặc ấy đã
 làm khốc hại cho dân dân
 đen.

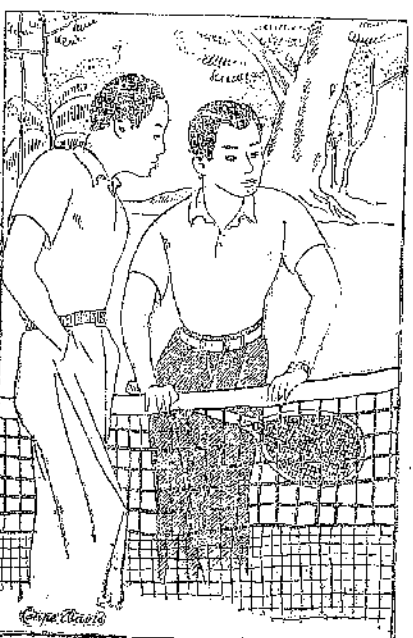
Than ôi, hại cho dân đen
 hơn nữa là cái huyền hoặc
 mê tín của báo Đông-pháp.

N. D. C.

Tuyết ngủ đêm ở Bách thú, vậy Tuyết đâu các bạn tìm họ.

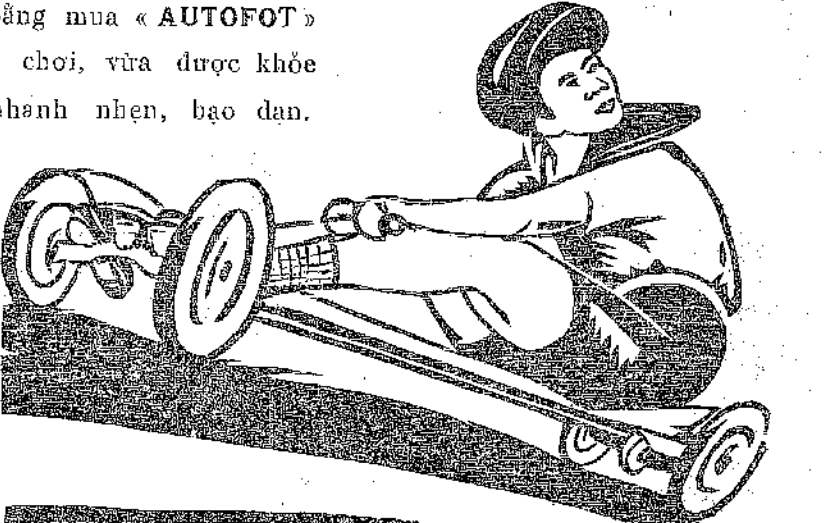
Ai cũng có thể mua được
 áo Chemisette Cự-chung.
 Vì bản-hiệu dệt lấy được
 nên chỉ bán có
 0\$60
 và 0,80
CỰ' CHUNG
 100 RUE DU COTON HANOI

TẾT TRUNG THU

Không gì bằng mua « AUTOFOT »
 cho trẻ con chơi, vừa được khỏe
 mạnh lại nhanh nhẹn, bạo gan.

Bán tại nhà
 đóng đồ gỗ cái
 kiểu tân thời
PHÚC-LONG
 (tức là nhà
 Phúc Thành
 cũ), ở 43 rue
 des Graines
 Hanoi.

GIÁ BÁN LẺ LÀ 3\$50 MỘT CHIẾC
BÁN BUÔN TỪ 10 CHIẾC GIỜ LÊN CÓ GIÁ RIÊNG

VIÊN - ĐÔNG - TON - TỊCH - HỘI

HỘI TỰ BÀN SEQUANAISE THÀNH BA-LE LẬP NÊN
Công-ty vô danh hùn vốn 4.000.000 phát-lãng
một phần tư đã góp rồi

Hội đặt dưới quyền kiểm-soát của Chính-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp
Đang-bà Hanoi số 419

GIÚP NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN

Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul Bert — Giày nói số 892
Sở Quản-ly ở Saigon — 68, Bd. Charner — Giày nói số 1099

BẢNG XỔ SỐ HOÀN TIỀN THÁNG AOÛT 1934

Mở ngày thứ năm 30 AOÛT 1934, tại sở Tổng-cục, số 32 phố Paul Bert,
Hanoi, do ông Nazeyrelas chủ-toạ, ông Trịnh-hữu-Sư, Hanoi và ông
Yeong Feng, Ha-dông dự toạ, cùng trước mặt quan kiểm-sát
của Chính-phủ.

XỔ SỐ	SỐ PHIẾU ĐÃ TRÚNG	DANH SÁCH CÁC NGƯỜI TRÚNG SỐ	
Lần mở thứ nhất trúng: 5.000\$	5.692	M. Lê-văn-Thành, 125, Rue Mayer, Saigon có phiếu 1.000 p. đã góp được 45 p. trúng lĩnh về 5.000 p. 01	
Lần mở thứ hai trúng: 1.000 \$	1.654	1.654-A Phiếu này ở Cholon không được hoàn lại vì tiền tháng chưa đóng. 1.654-B M. Heng-Thân-Luy, Saigon có phiếu 500p. đã góp được 32p.50 trúng lĩnh về 500p.	
	5.368	5.368-1 Phiếu này ở Cholon không được hoàn lại vì tiền tháng chưa đóng. 5.368-2 M. Do-Toàn-Luong, Longxuyen có 'phiếu 200p. đã góp được 9p. trúng lĩnh về 200p. 5.368-3 Minc Nguyễn-Thị-Ngọc, Saigon có phiếu 200p. đã góp được 9p. trúng lĩnh về 200p. 5.368-4 Minc Nguyễn-thị-Dương, Canton Dinh-Chi, Seoulang có phiếu 200p. đã góp được 9p. trúng lĩnh về 200p.	
	8.323	8.323-5 Phiếu này ở Giadinh, không được hoàn lại vì tiền tháng chưa đóng. Phiếu 200p. ở Longxuyen không được hoàn lại vì tiền tháng chưa đóng.	
	10.162	Mme Roche, Haiphong có phiếu 200p. đã góp được 6p. trúng lĩnh về 200p.	
	12.796	M. Trần-văn-Bay, Giadinh có phiếu 200p. đã góp được 4p. trúng lĩnh về 200p.	
	15.855	M. Ho-thuc-Ky, Binhdinh, có phiếu 200p. đã góp được 2p. trúng lĩnh về 200p.	
	20.710	Phiếu này chưa phát hành.	
	Lần mở thứ ba khỏi phát góp tiền	377	377-1 M. Phạm-văn-Truyện, Saigon, có phiếu 200p. đã góp được 13p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200p. có thể bán lại ngay lấy 105p. 20 377-2 M. Phạm-quang-Co, Saigon, có phiếu 200p. đã góp được 13p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200p. có thể bán lại ngay lấy 105p. 20 377-3 Phiếu này ở Saigon không được miễn trừ vì tiền tháng chưa đóng 377-4 M. Phạm-quang-Nu, Saigon có phiếu 200p. đã góp được 13p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200p. có thể bán lại ngay lấy 105p. 20
		5 188	377-5 Phiếu này ở Saigon không được miễn trừ vì tiền tháng chưa đóng 598-A M. Nguyễn-dinh-Tuy, Songcau có phiếu 500p. đã góp được 20p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 500p. có thể bán lại ngay lấy 250p. 598-B M. Nguyễn-văn-Mạnh, Saigon có phiếu 500p. đã góp được 20p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 500p. có thể bán lại ngay lấy 250p.
		6 127	6.127-1 M. Chung-văn-Lan, Cholon có phiếu 200p. đã góp được 8 p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200 p. có thể bán lại ngay lấy 103 p. 20 6.127-2 Phiếu này ở Pnom-Penh không được miễn trừ vì tiền tháng chưa đóng 6.127-3 Minc Hù-thị-Su, Sadee có phiếu 200 p. đã góp được 8 p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200 p. có thể bán lại ngay lấy 103 p. 20 6.127-4 Phiếu này ở Phan-thiết không được miễn trừ vì tiền tháng chưa đóng 6.127-5 M. Miên-Suon, Kompongcham đã góp được 8 p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200 p. có thể bán lại ngay lấy 103 p. 20
9 604		M. Gaillon, Brigadier des Doctores, Rach-gai có phiếu 200 p. đã góp lâm một lần trúng lĩnh về 302 p. 20	
12 070		M. Nguyễn-văn-Bay, Giu-dinh, có phiếu 200p. đã góp được 4 p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200 p. có thể bán lại ngay lấy 102 p. 00	
15 812		M. Huỳnh-văn-Sâm, Saigon, có phiếu 200 p. đã góp được 2 p. trúng lĩnh phiếu miễn trừ 200 p. có thể bán lại ngay lấy 100 p. 30	
20 242		Phiếu này chưa phát hành	

Kỳ mở số sau định vào ngày thứ năm 28 Septembre 1934 tại
sở Quản-ly Saigon — Cambodge. 68 Bd. Charner, Saigon
Món tiền hoàn lại về cuộc xổ số to nhất kỳ tháng Sep. định là
5.000 \$ cho những phiếu 1000 \$ vốn
2.500 \$ " " 500 \$ "
1.000 \$ " " 200 \$ "

chaussures D'ENFANTS
spéciales, confortables, légères
ques bon marché - Été 1934 -
Fabrication à la machine.

VANTOAN RUE DE LA SOIE N° 95 HANOI

BÀI HÁT MỪNG BẮC KỲ NAM-TỬU

Ta về, ta tắm áo ta, Áo ta tắm mát rượu nhà uống ngon
Nghỉ ngơi sống cạn đá mòn. Ai hay quốc-túy lại còn có nay

Nam nhân, nam-tửu
Người Annam nay uống rượu annam.
Tbại tha hồ cát chén với tri-âm,
Bổ phở vùng thương thâm bao những lúc.
Chất gạo có say không nhưc óc,
Hơi men cùng nhấp lại mềm môi.
Trái tang thương non nước đầy vui;
Còn chút đó cuộc đời chưa đáng chán.
Rót đầy chén, uống chơi cho cạn,
Họ nhà Tiên, nào những bạn Lưu-linh.
Yêu nhau một hộp cũng tình.

TÂN-ĐÀ NGUYỄN-KHẮC-HIỆU
Công-ty vừa nhận được bài hát trên này của nhà thi-sĩ Tân-đà
gửi mừng. Vậy xin có nhờ chân-trọng cảm ơn soạn-giả và đăng đề
quốc-dân đồng lãm. CÔNG-TY RƯỢU VĂN-ĐIÊN lai cáo

NGÃ NƯỚC TRÊN CẠN

Bệnh sốt rét ngã-nước, tuy là bệnh thương, thể mà khó chữa,
nên chưa thấy thuốc nào công hiệu hoàn toàn, nay mới tìm ra
được môm thuốc nam để chữa bệnh sốt nóng, sốt rét, sốt cách
nhật, ở nơi lam chương, nước độc, bị ngã nước, báng, tích, v.v.
gọi là thuốc (Pháp lãnh-tân số 2) giá bán 0\$15, chỉ uống một ve
là khỏi liền, tuyệt căn, không tái phát được nữa. Bán tại nhà
thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, 46, phố Phúc-kiến Hanoi,
số 140 phố Khách Nam Định, số 62 phố Cầu-dắt Hải-phòng, Bảo-
hung-Long Phú-tho, Nguyễn-Long phố Nam-môn Ninh-binh,
Tam-Hòa Nho-quan, Phúc-hưng-Long Thanh-hóa, Vinh-hưng-
Trường Vinh, Vinh-trường Huế, Hoàng-tá Qui-nhon, Trần-Cảnh
Quảng-gai, Lê-nam-Hưng Phan-thiết, Thanh-thanh, 120 La Som-
me Saigon, và khắp các đại-ly các tỉnh xứ Đông-dương.

CÁC QUÝ-KHÁCH HỜI CHO ĐƯỢC
NƯỚC HOA NGUYÊN CHẤT
HIỆU CON VOI

1 lq, 3 grammes 0 \$20, 1 tá 2 \$00 10 tá 18 \$00
1 lq, 6 grammes 0.30 1 tá 3.00, 10 tá 27.00
1 lq, 20 grammes 0.70, 1 tá 7.00, 10 tá 63.00

PHÚC-LỢI, 78, Paul Doumer, Haiphong, bán buôn và bán lẻ.
Đại-Lý: MM. Phạm-hạ-Huyền, 36 Rue Sabourain Saigon — Đồng-Đức 64 Rue des Can-
tonnais Hanoi — Thiên-Thành phố Khách Nam-Định — Phúc-Thịnh phố Gia-long Huế.

VỀ TRUYỀN THÂN

50 x 60
THẬT GIỒNG THẬT KHÉO THẬT BỀN

gửi anh em về

2.70

Nhóm gửi anh em về quê
không quên gửi anh em về quê

SỮA
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO
CHÍNH-PHỦ PHÁP

Độc quyền bán cho các nhà thương, các
nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, v. v.
ở Trung-kỳ, Bắc-kỳ và Cao-mên

POUDRE STOMACHIQUE DU SAINT ANDRÉ

là thuốc rất thần hiệu chữa các bệnh về dạ-dày.
Chữa được cả chứng đi tào. Không có vị gì độc,
uống lâu không hại, không quen.

**ĐÂY MÃY THỰC LÀ THUỐC-TIÊU, UỐNG
BAO GIỜ CŨNG HIỆU NGHIỆM TỨC KHẮC**

CÁCH UỐNG : Một hay hai thìa café, hòa vào một
ít nước, uống trước bữa ăn, ai cũng uống được

0 \$ 85 một lọ

Độc quyền bán tại hiệu bào-chè CHASSAGNE
55, Phố Tràng - Tiền, 55 — HANOI